MONTØRFORUM

Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane. Årg. 28. nr 2 2018

ARMH og middag med ordføreren i Bergen Marte Mjøs Persen

se side 14

ELog IT

ELog IT Forbundet

INNHOLD - 1 - 2018

4 Klubblederspalten
5 Sykelønnsordningen under angrep
6 Halvårsmøte i representantskapet
10 Minneord, Olaf Gjesdal
11 Byggeplassbesøk
12 Halvårsmøte i distriktet
14 Besøk fra ARMH
18 Brakkeaksjonen 5 år
19 Ordfloken
20 Akkordkonferansen
23 Økte arbeidsulykker på sokkelen
24 Arbeidstidsordninger på land
25 Olje og anleggskonferanse
27 Tariffinfo LOK
28 Tariffoppgjøret 2018
29 Medlemsmøter på Stord
31 Fagforeningen vokser
32 Seniortur
34 Førstereis på Landstyret i El og It
36 Kampen om tjenestepensjon
37 Olje og gasskonferanse
39 Merkefest

MONTØRFORUM

Utgis av Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane

Adr.: Kalfarvei 71 • 5022 Bergen
Tlf.: 55 55 36 60
www.efbergen.no

Ansvarlig redaktør: Atle Rasmussen
Redaktør: Nils Gunnar Knutsen

Redaksjonen: Åge Blummenfelt, Nils Gunnar Knutsen, Bjarne Trondsen, Alexander Kjelby, Inge Øpstad, Geir Gjestad, Vegar Moe og Jon-Inge Skogseth
Opplag: 3200 eks.

ISSN 0804-3973
Fremsidebilde: ARMH besøker Stord.
Utforming: Sturla Bang
Trykk: Bodoni

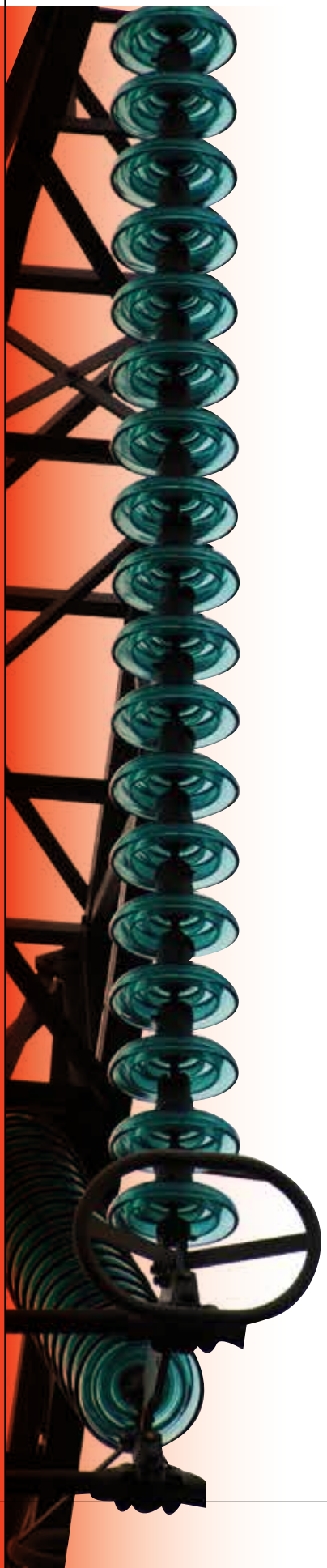

Streik for tar egen organis

Våre fagforeningskollegaer i Rogaland Elektromontørforening, ansatt i Traftec AS, er i streik for tariffavtale, og har vært det siden 18. juni. Vi støtter fullt ut den tøffe streiken og kampen medlemmene står midt oppi. Dette er ikke bare en kamp for dere, men også for våre felles verdier og fremtid.

Det er dessverre en utvikling i norsk arbeidsliv hvor en oftere og oftere må ta i bruk streikeretten for å få på plass tariffavtale og gode lønns- og arbeidsvilkår. Retten til å organisere seg, og retten til tariffavtale er grunnleggende i et moderne samfunn. Når bedriften er så til de grader motstandere av kollektive avtaler fremstår de som motstandere av det trepartssamarbeid som er selve bærebjelken i det norske arbeids- og samfunnsliv. Uten tariffavtaler vil arbeidstakerne i Norge oppleve et ras i både lønninger og arbeidsvilkår. Det er derfor viktig at alle medlemmer støtter opp om kravet.

Traftec har i hovedsak arbeider for Statens Vegvesen, og det er sterkt beklagelig at en offentlig virksomhet sitter rolig og ser på at en oppdragstaker nekter sine ansatte tariffavtale, og at de aktivt driver streikebryteri. Et av våre viktigste politiske krav i tiden som kommer må være at det offentlige og offentlige virksomheter stiller krav om at leverandører skal ha landsdekkende tariffavtale.

Tariffavtalen vår, landsoverenskomsten for elektrofag, har de siste årene vært

Av Atle Rasmussen

iffavtale – allmenngjøring - asjon - innleie - Landsmøte

allmenngjort, som vil si at deler av den er omgjort til norsk lov. Dette er et viktig, og godt virkemiddel, for å demme opp for sosialdumping fra utenlandske selskaper som tar jobber i Norge. Vedtakene i allmenngjøringsnemda er gjeldende for 2 år av gangen, og følger tariffperioden. Ved tariffoppgjørene må en kreve forlengelse og nemda må gjøre nytt vedtak. Det var gledelig og se at arbeidsgiverne, Nelfo, denne gangen er enig i behovet, og at det ble sendt felles brev om forlengelse til nemda.

Det er derfor sterkt beklagelig å se at allmenngjøringsnemda har latt seg presse av EU organet ESA, og redusert betingelsene ved å fjerne frie hjemreiser fra allmenngjøringen. Det er behov for å allmenngjøre mer av tariffavtalen, ikke mindre, for å styrke det seriøse arbeidslivet. Vi kan ikke ha et system hvor EU direkte påvirker innhold og virkning av avtaleverket.

Det siste året, frem mot halvårsmøte i høst, har vi hatt en prosess hvor vi har sett på egen organisasjon. Dette med bakgrunn i at fagforeningen i hovedsak er organisert og har virket etter vedtak i forbindelse med administrasjonsutvalget i 1991 og sammenslåing av fagforeninger i 1997. Det har dermed vært uoversiktlig hvilke vedtak som faktisk er gjeldende, i tillegg har fagforeningen har endret seg mye i denne perioden. Hovedformålet var å rigge fagforeningen best mulig for fremtiden, og hele organisasjonen skulle gjennomgås.

Prosessen har vært god, og mange medlemmer, klubber, utvalg og tillitsvalgte har kommet med gode konstruktive innspill. Halvårsmøte vedtok, i all hovedsak, endringene som ble foreslått. Det var ikke de største endringene, men endringer som jeg mener er viktig for å bringe fagforeningen videre fremover.

Jeg vil takke alle som har bidratt med konstruktive innspill i prosessen.

Vi har de siste årene hatt et litt trått arbeidsmarked hvor det har vært permitteringer og masseoppsigelser. Spesielt har det vært utfordrende for lærlinger å få fortsette i bedriftene når en har avlagt fagprøve. Det vi dessverre har sett er at en god del av disse er blitt ansatt i bemanningsbyråer for så å bli utleid til elektrobedrifter, noe som er beklagelig. Vi ser nå et oppsving i arbeidsmarkedet og det blir større etterspørsel etter arbeidskraft. For tillitsvalgte er det nå viktig å ha søkelys på at bedriftene må ansette før en leier inn fra bemanningsbyråer. For at bedriftene skal kunne leie inn fra bemanningsbyråer lovlig skal det inngås avtale med tillitsvalgt. Dette blir ytterligere innskjerpet fra 1.1.2019 og Aml § 14-12 pkt 2. vil lyde:

«I virksomhet som er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett etter arbeidstvistloven ***kan*** *arbeidsgiver og tillitsvalgte som til sammen representerer et flertall av den arbeidstakerkategori innleien gjelder,* ***inngå skriftlig avtale*** *om tidsbegrenset innleie uten hinder av det som er bestemt i første ledd. Virksomheten og bemanningsforetaket* ***skal på forespørsel fra Arbeidstilsynet fremlegge dokumentasjon*** *på at innleievirksomheten er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett og at det er* ***inngått avtale med de tillitsvalgte*** *som nevnt i første punktum.»*

Det er viktig at tillitsvalgte aktivt håndhever denne bestemmelsen, slik at vi etablerer en god praktisering. I tillegg blir det sånn at bedrifter uten tariffavtale vil ha et forbud mot å leie inn fra bemanningsbyråer etter denne bestemmelsen.

I denne, på lik linje med mange andre sammenhenger, er Arbeidstilsynet en viktig bidragsyter. Det er derfor sterkt beklagelig å registrere at Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og DSB har fått reduserte midler i det fremlagte statsbudsjettet.

Til våren, 8. – 11. mars, er det Landsmøte i forbundet. Vi startet opp arbeidet i fagforeningen frem mot landsmøte allerede på forsommeren med å arbeide med forslag til endringer i vedtektene og handlingsprogrammet, her var forslagsfristen 1. oktober. Vi har levert inn en rekke forslag som både vil styrke organisasjonen og peke på hva som er viktig at forbundet legger vekt på i neste 4 årsperiode.

Fagforeningen vil jobbe frem mot, og under landsmøte, for å få vedtatt forslag som vil ivareta medlemmene i fagforeningens sine interesser. Dette gjelder både de organisatoriske gjennom å styrke lokal organisasjon, gjøre nødvendige endringer og ikke minst styrke kampfondet. 2019 er utpekt på LO til å være tillitsvalgtsår hvor det skal være fokus på de tillitsvalgte sin rolle og å heve statusen. Dette er gjort etter forslag fra vår fagforening, og vi følger dette opp på landsmøte med flere forslag. Videre vil det bli viktig for fagforeningen å få gode tariffpolitiske vedtak gjennom handlingsprogrammet og uttalelser.

Avslutningsvis vil jeg takke alle for samarbeidet i året som har gått og ønske alle en riktig

God Jul og et Godt Nyttår

Atle Rasmussen

Av John Inge Skogseth

Ein ung klubb og eit ungt styre

Mange har erfart og truleg mange etter meg, vil få erfare at å ta steget frå nestleiar opp til klubbleiar kan være både krevjande og tøft. Det er då viktig at ein har klubbens medlemmar i ryggen for å kunne gjere ein god jobb.

Mitt namn er John-Inge og er klubbleiar i Montørklubben Frøland & Noss Elektro AS. Eg begynte hos bedrifta i 2015 og blei valt til mitt fyrste verv som nesteleder allereie same året. Og deretter blei eg valt som klubbleiar i 2016. Som elektrikar har eg vore så heldig å få vera med på alt frå tavle bygging til offshore og Onshore stasjoner. Installasjon i bustad og i store komplekse bygg som T3 Avinor.

Mitt engasjement i klubben starta grunna mangel på informasjon ut til tilsette om m.a. det som skjedde i bedrifta. T.d. kva prosjekt bedrifta er involvert i, korleis prosjekta gjekk og korleis ein lukkast i anbods rundane, utsiktene når det gjaldt bemanning. Som t.d. då jungel trommene spelte ein fast rytme med forskjellige påstandar som skapa usikkerheit , men for ein gong skuld så stemte trommene. Dei tilsette blei kalla inn til allmannamøte, masse oppseiing stod på agendaen. Etter dette møte skulle det være eit møte i klubben, det fyrste på mange år. Kor eit ungt og nytt styre blei valt. Eit styret med ny giv og naivitet. Me samlast og begynte å planleggje, saker som nye kler skulle på plass, aldri meir Biltema verktøy. Alt skulle styret fiksa innan kort tid. Lærings kurva var bratt og det erfarte me fort. Frøland og Noss har igjennom mange år vert ei stødig bedrift kor jobben blei gjort. Så etter rundt 20 år kom alle endringane på rekke og rad, i løpet av 1,5 år har me vert igjennom masse oppseiing og oppkjøp av eit svensk firma.

«Det hadde våre lettare å springe Stoltzekleiven»

Det vart permitterings rundar, samstundes som ein skulle passe på arbeids og lønnsvilkår. Min tanke vart fort «Det hadde våre lettare å springe Stoltzekleiven».

Oppi alt dette så har ein blitt mindre naiv og fått masse meir erfaring. Mobilisere medlemmene tar tid, få ein dato som passar begge parter kan væra ein utfordring. Hjulet var ikkje nødvendig å finne opp på nytt, men ein kunne få god hjelp frå Kalfaret. Tilbod om skulering, kurs og konferansar har hjelpt oss. Moglegheita til dele erfaringar med fagforeinings kollegaer som er gull verdt.

Med den erfaringa så prøver eg som klubbleiar i Frøland og Noss, å være eit godt bindeledd mellom eigar/leiing og produksjon/arbeidstakar.

Som klubbleder skal du ikkje berre forsvare tariffen, passe på lønns og arbeidsvilkår, men du skal også engasjere, skape debatt, få medlemmene dine til å ta ansvar. Det kjekt og tilfredsstillande å sjå at engasjementet har smitta og vakse fram det siste året, rundt debatten om pensjon og AFP. Også tema som bemanningsbransjen og økt kjøpekraft, er noko me alle burde vera engasjert i. Som klubbleiar må me belysa tema som er viktig, som det er verdt å kjempe for. At ein har brukt generasjonar på å bygge opp eit velferds samfunn med muligheit for fast arbeid og dermed ein eigen bustad. Små forskjellar, tryggheit for Helse og Oppvekst og normalarbeidsdag. At desse verdiane vert rive og slite i, og tida er inne for å forsvare desse verdiane. Antall organiserte er fallande, så no må ein slå ring rundt verdiane.

Eg meinar min jobb som klubbleiar er viktig å få folk motivert til å delta i klubben og vera med å slå ring om verdiane.

Av Åge Blummenfelt

Sykelønnsordningen under angrep

For førti år siden fikk vi innført dagens sykelønnsordning, noe som var et viktig for norske arbeidere. Tidligere var det nemlig slik at funksjonærer hadde full lønn under sykdom, noe vanlige arbeidere ikke hadde.

Da sykelønns ordningen ble vedtatt i juli 1978 var det derfor en milepæl i kampen for likhet i arbeidslivet. Den gang var partiene på Stortinget veldig klar på at full lønn fra første dag var et viktig velferdsgode.

Gjennom de 40 årene som ordningen ha eksistert har det kommet en rekke angrep på ordningen. Vi leser i avisene, vi hører det i radioen og vi ser det på fjernsynet.

- ***Norge har verdens beste sykelønnsordning***
- ***Nordmenn er mye sykere enn resten av verden.***
- ***Vi må ha karensdager slik at vi blir kvitt skoftet***

Det høres ut som om norske arbeidstakere skulker jobben så snart de får en anledning til det. Min påstand er at norske arbeidstakere i svært liten grad består av skulkere, men heller går på jobben og hangler litt i stedet for å legge seg under dynen ved enhver anledning.

Kampen om sykelønnen handler om hvordan det norske velferdssamfunnet skal utvikle seg fremover. Full sykelønn fra første dag er viktigere for dem som er lavtlønnede enn for dem med høy lønn. Å innføre karensdager på sykdom, vil forsterke skillene i norsk arbeidsliv. Vi har et samfunn som bygger på stor grad av tillit mellom folk. Å innføre karensdager øker skillene i stedet for å bygge dem ned. Vi vil derfor på det sterkeste advare regjering og Storting mot å innføre karensdager.

Åge Blummenfelt

Her fra en demonstrasjon for innføring av sykelønn

Tariffoppgjør - hull i AFP må tettes

Det var nærmere 90 delegater på møtet. FOTO: Kjell Sverre Aasheim

87 representanter hadde møtt opp på halvårsmøte i Fagforeningen 26. oktober. Hovedsaker på møte var egen organisasjon og hvordan vi skal være organisert og drifte de kommende årene. Det ble vedtatt at det er behov for medlems- og arbeidsplassbesøk i større grad. Dette skal gjøres gjennom å opprette en «utestilling», som skal avklares endelig på årsmøte. Det ble også lagt frem en støtteuttalelse til de streikende i Traftec, Rogaland og restaurering av fagforeningsfane.

Leder Atle Rasmussen ønsket velkommen. Han startet med å gi støtte til de streikende i Traftec som har streiket siden 18. juni for å få tariffavtale. Retten til å organisere seg er så grunnleggende i arbeidslivet, og det er helt utrolig at man må streike for det, sa han.

Atle Rasmussen fortalte videre om Bravida som har hatt tøffe oppsigelsessaker. Dette var en sak som vi vant etter at bedriften anket saken, og alle medlemmene fikk beholde jobbene sine. Atle berørte også tariffoppgjøret, og berømmet Forbundet for god jobb i det samordnede oppgjøret der AFP var nummer en. – Når det gjelder de lokale lønnsforhandlinger i bedriftene varierer tillegget fra kr 2 til kr 10. Det var også god oppslutning på uravstemning. I tariffoppgjøret var også krav om en bedre tjenestepensjon (OTP) som vi ikke fikk noe på. Derfor har Arbeiderpartiet og SV har fremmet et krav om dette på Stortinget. For og få gjennomslag trenger de støtte fra KrF på Stortinget, avsluttet Atle.

Regnskap

Etter at konstitueringen var gjort overtok Heidi Lie og Rune Myntevik møteledelsen. De ga ordet til kasserer Øyvind Landsvik som orienterte om økonomien.

Tariffgebyrkassen viste et underskudd på kr 471 906 og Fagforeningskassen viste et overskudd på kr 687 858 før bevilgninger. Regnskapet som var behandlet i styre i forkant ble tatt til orientering uten debatt, og man gikk over til innkomne saker.

Holder orden på «sysakene»: Vigdis Røyrvik
FOTO: Bjarne Trondsen

Av Nils Gunnar Knutsen

Leder Atle Rasmussen ønsker velkommen.

Restaurering av fane

Øyvind Landsvik informerte om forslaget fra Caverion Bergen om restaurering av fagforeningens første fane. Årsmøte i (EF) vedtok at det skulle settes ned en gruppe som skulle se på videre drift og kostnader. Det er nå hentet inn pristilbud, kalkylen lyder på 80 000,-kr. Styret innstiller på at fanen restaureres i henhold til tilbud. Innstillingen fra styret ble enstemmig vedtatt.

Uttalelse om streikestøtte til Traftec

Atle Rasmussen la på vegne av styret forslag om uttalelse om støtte til de streikende hos Traftec som kjemper for hva alle oppfatter som normen i norsk arbeidsliv og et moderne samfunn, retten til tariffavtale. - Dette er en alvorlig sak og ingen enkel sak for dem som står opp i det. Bedriften er tariffiendtlig og det er viktig at vi kommer med støtteerklæring til dem som er i streik. Det er kun 6 av de opprinnelige medlemmene som fremdeles streiker. Ett av medlemmene har sluttet i bedriften, mens de 5 andre medlemmene meldte seg ut av EL og IT Forbundet helgen før første streikedag. Så lenge disse 5 forhenværende medlemmene brukes av Traftec i ordinært arbeid er det streikebryteri, avsluttet han. Karsten Bøe tok ordet i debatten fortalte at han vært på streikemarkering og viktigheten av at vi støtter dem i denne vanskelige kampen. Uttalelsen ble dermed tatt opp til behandling og vedtatt. Rune Myntevik tok også ordet i debatten.

Egen organisasjon, fremleggelse av rapport: Organisasjonsgjennomgang Elektroarbeidernes Fagforening 2018

Atle Rasmussen la frem rapporten og mente at det var viktig å ha en gjennomgang av organisasjonen. - Verden går fremover og det er viktig at vi rigger for fremtiden. Det var 650 medlemmer som svarte på denne spørreundersøkelsen, og det er vi fornøyd med. Det gir en god legitimitet blant medlemmene når svarprosenten er så høy. Vi har hatt en god medlemsutvikling de siste 20 årene, men når det gjelder antall ansatte har vi stått på stedet vil. Oppsøkende virksomhet har blitt skadelidende på grunn av at vi har måtte prioritere oppsigelsessaker. Derfor foreslåes det å opprette for en prosjektstilling for en periode for inntil 2 år. Stillingen skal kun ha fokus på oppsøkende virksomhet og arbeidsplassbesøk, og ikke drive med ordinær saksbehandling. Prosjektet finansieres ved at den direkte innbetalingen til kampfondet på 0,1 % settes på pause mens prosjektet går. Det ble en heftig debatt og det var delte meninger om dette forslaget.

Karsten Amble Bøe ligger frem endringsforslag fra Aibel klubben.

Ove Andre Bogstein sa i debatten at dette kan vi ikke støtte. - Det er ikke tallfestet kostnader og vi har ikke fått behandlet dette i klubbene, og at vi som fagforening vil ansette på prosjekt syntes jeg ikke noe om. Deretter la han frem to endringsforslag. Det ene er at det er en målsetting at kampfondet skal inneha midler for utbetaling, til en full streik i 12 uker, til alle medlemmer med rett til utbetaling. Det andre forslaget gikk på at årsmøte ikke kan gjøre vedtak, om

Magnus Tveit Hamre (Caverion), Jan Arne Torvund (Prestegård) og Øyvind Huus (Petterson & Gjellesvik). FOTO: Bjarne Trondsen

midlertidig å omprioritere bruk av kontingenten (0,1 %). Det første ble vedtatt, det andre falt.

-Jeg vil ikke se navnet Vestlandet, -dagens navn må beholdes sa Øyvind Grindheim med glimt i øyet. Pensjonistenes talsmann Egil Jensen, håper på en myk overgang i forhold til fremtiden. - Alle pensjonistene er ikke på nettet, og i overgangsperiode er posten viktig, sa han. Inge Øpstad ville slå et slag for HMS arbeid og fremmet et forslag om at styret får som oppgave å finne ut om det er interesse for et verneombudsnettverk i fagforeningen. Styret får frist til neste halvårsmøte for å legge frem et forslag om dette. Forslaget til Inge ble vedtatt. Karsten Amble Bøe hadde et primær og et sekundært endringsforslag i forhold til ny prosjektstilling. Primærforslaget gikk ut på at det ikke opprettes en ny prosjektstilling. Sekundærforslaget gikk ut på at hvis halvårsmøte allikevel vedtar at det er behov for en ny og øremerket stilling, så må det være en ordinær ansettelse.

Nils Gunnar Knutsen takket for en god og grundig gjennomgang av organisasjonsrapporten og at medlemstallet øker er meget positivt, og at og det mest ryddige var en ordinær ansettelse. - Jeg kommer til å støtte endringsforslagene fra Karsten Bøe, avsluttet han. Yngve Haugsvær fra Bravida Førde la frem et forslag om en 40

Ove Bogstein ligger frem et endringsforslag fra Aker Solution klubben. FOTO: Bjarne Trondsen

Dirigentbordet: Fra venstre Øyvind Johan Grindheim, Heidi Lie og Rune Myntevik.
FOTO: Bjarne Trondsen

% fast stilling. Sigurd Sævareid vil støtte sekundærforslaget forslaget Karsten Bøe og oppfordrer resten av halvårsmøte til å gjøre det samme. Atle Rasmussen kommenterte det som ble sagt under debatten. - De som ikke har epost vil selvfølgelig få det på post. Hvis vi skal sammenligne med Rogaland er det store forskjeller i medlemstallene. Vi har 62 prosent mer medlemmer og grafisk sett har vi mye større områder enn andre fagforeninger. Når det gjelder med frikjøp av styremedlemmer er det ikke like lett i praksis. Styremedlemmene våre er veldig opptatt i sine respektive bedrifter. Om spørsmålet om hvem som kan søke på stillingen, håper jeg at noen i denne salen vil søke, sa han. Øyvind Landsvik vil advare mot forslaget til Yngve Haugsvær mot å gå inn for en deltidsstilling. - Fulltid stilling eller ingenting, sa han. Karsten Bøe anbefalte årsmøte å støtte forslaget fra Akerklubben. Sigurd Sævareid mente forslaget til Inge Øpstad er bra. Videre sa han at det godt å ha dedikerte folk i fagforbundet som kan jobbe for dette. - Går vi inn på en sånn type stilling som en ordinær ansettelse er det en stor prosess. Jeg ønsker å gi gode tilbakemelding til organisasjonssekretærer som gjør en god jobb, og avsluttet med at han syntes det er for dårlig oppslutning her i dag. Sekundærforslaget fra Karsten Bøe om en ordinær ansettelse ble vedtatt.

Vervekampanje – trekning av vervepremie

Remi Unnvik innledet og sa at det skulle trekkes ut tre vervepremier hver på kroner 8 000 som reisegavekort. Han skrøt også at medlemmene ute er så flink å verve og derfor øker også medlemstallet. Det ble trukket ut vinnere av de som har vervet i perioden fra 1. 10. 2017 til 1.10.2018. Vinnere ble Vegard Runderheim, Roger Nese og Roger Johansen.

Landsmøte 2019

Atle Rasmussen orienterte om neste års landsmøte. Vi reiser mannsterk med den største delegasjonen i Forbundet. Det

Inge Øpstad fra Kværner klubben ligger frem et forslag om ønske om verneombudsnettverk i fagforeningen. FOTO: Bjarne Trondsen

Arild Grimstad koser seg med god kake
FOTO: Bjarne Trondsen

Seniorene følger med, til venstre seniorgruppens leder, Egil Jensen. FOTO: Bjarne Trondsen

betyr at vi skal få en del gjennomslag for de sakene vi har. En av de viktigste sakene er valg. I dag er Jan Olav Andersen forbundsleder, han kommer fra vår fagforening og det er ingen hemmelighet at han vil vi ha med videre. Det har foregått en del debatt i forbundet angående aldersgrense når vi kan bli valgt inn i forbundsledelsen. Styret falt ned på at det ikke skal være noe aldersgrense, det må være en totalvurdering, ikke noe årstall som bestemmer hvem som er best egnet. Det vil vi ta med oss inn i landsmøtediskusjonen.

Vi har flere forslag om Nordsjøen, hvilke områder som skal konsekvensutredes. I tillegg en rekke forslag som skal styrke de tillitsvalgtes rolle i bedriften. Forslag om bemanningsbyrå som vi ikke er spesielt glad i. Vi foretrekker inn og utleie mellom produksjonsbedrifter. Vi har også noe som går på inntak av lærlinger i offentlige kontrakter. Det vil bli delegasjonsmøter, konferanser inn mot Landsmøte. Under debatten oppfordret Sigurd Sævareid at dette med hvilke områder som skal konsekvensutredes må drøftes ute i klubbene.

- Jeg vil argumentere for konsekvensutredning i forhold til at medlemmene skal ha arbeid, sa han. Åge er en av de som sier nei til konsekvensutredning i havneområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. - Fornuftig at det er områder som vi ikke borrer, avslutter Åge.

Atle oppsummerer og takker for gode debatter, og dirigentene for en god gjennomført jobb. Til slutt ønsket han alle vel hjem, halv tre denne fredagen i oktober.

En pust i bakken for Eltel gjengen, Sander Bøthun, Ann Olene Boge, Bård Honningsvåg og Arvid Toftevåg. FOTO: Bjarne Trondsen

En av vinnerne av vervepremie, Roger Nese M Thunestvedt AS. De to andre er Vegard Runderheim fra Sønnico AS avd. Bergen og Roger Johansen fra Havyard Ship Technology AS FOTO: Bjarne Trondsen

Av Atle Rasmussen

Olaf Gjesdal

Født 05.12.1926

Død 21.8.2018

Det var med sorg Elektroarbeidernes Fagforening mottok budskapet om vår tidligere fagforeningsleder Olaf Gjesdal sin bortgang 21.8.2018.

Olaf ble medlem i LO og den gang Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund rett i etterkant av krigen, 14.12.1945. Og hadde 72 års medlemskap i fagbevegelsen ved sin bortgang. I disse 72 årene var Olaf en engasjert talsmann for vårt fellesskaps idealer.

Olaf ble tidlig aktiv og ble gitt ansvar og tillit til å ivareta en rekke oppgaver og verv - og gjennom et langt yrkesliv ble han en høyt betrodd tillitsvalgt og respektert fagmann.

Olaf fikk sitt første verve i foreningen allerede i 1950, da som foreningens representant i Norsk Folkehjelp. Tidlig på 50 tallet hadde også Olaf en periode i styret, men trakk seg som følge av et politisk oppgjør mellom fløyene i foreningen.

Olaf ble valgt til leder i den gang Elektromontørenes Forening i 1975, etter å ha vært viseformann i årene i forkant. Han var leder frem til 1977.

Olaf var også aktiv i Haandverksvendenes forening i en årrekke og var også leder der i noen år.

Som tillitsvalgt og leder i fagbevegelsen kom Olaf sine sterke egenskaper tydelig og markert fram. Faglig dyktig, rolig, samlende og inkluderende i sin arbeidsform som han var, og alltid forsøkte å se nytt på ting.

Olaf var aktiv med verv i fagforeningen helt frem til 2013, som styremedlem i Kalfarveien 71 AS, selskapet vårt som står som eier av våre lokaler.

Olaf Gjesdal

Olaf var også aktiv som viseformann i foreningen når lokalene ble kjøpt i 1974, og ble valgt inn i det første husstyret i 1974. Dermed fulgte han huset tett gjennom nesten 40 år. Dette beskriver hans brennende engasjement for fellesskapet på en god måte.

Olaf var alltid talsmann for et sterkt felleskap - også ved å etterleve vårt gamle slagord "Yt etter evne og høst etter behov" var han og opptatt av en fagbevegelse som ikke bare tenkte på individ – men også et helt samfunn.

Gjennom sitt virke som elektriker og tillitsvalgt – fulgte han tett den store utvikling fra gjenoppbyggingen av landet etter krigen – industrireisningen på Vestlandet i 60-70 årene – og videre inn i oljealderen fra tidlig i 1970 årene.

I disse 10-årene ble hovedelementene i dagens Norge og Velferdsstaten slik vi kjenner den bygget – fagbevegelsen var en viktig pådriver i dette arbeid.

Olaf var opptatt av å jobbe akkord, noe som vil si at arbeidslaget får betalt likt og etter innsats. Han hadde i lengre tider arbeidsdagen sin på utbyggingen av Haukeland Sykehus og var blant annet med å legge opp provisorisk strøm på 60 – tallet. Olaf var ikke redd for å forsøke nye ting og i godt voksen alder reiste han i Nordsjøen.

Han var sterkt opptatt av felleskapet i fagforeningen også etter han gikk av som pensjonist. I styret til pensjonistgruppen i fagforeningen tok han sin vakt og fant sin naturlige plass på turer og fellesarrangement. Han var også en du kunne regne med var tilstede på 1. mai arrangementet i fagforeningen.

Og like til det siste var har fast tilstede på disse arrangementene.

I fagbevegelsen er våre faner et sterkt symbol – det er bak den og vårt lederskap vi samles når vi trenger å samle styrke og vise vårt felleskap.

I vår historie har Olaf Gjesdal skrevet seg tydelig inn – der vil Olaf også være når nye generasjoner fører arven videre.

Vi lyser fred over Olaf Gjesdal sitt minne.

Elektroarbeidernes Fagforening
Hordaland, Sogn og Fjordane

Atle Rasmussen

EL og IT uken – en suksess

Av Åge Blummenfelt

Bravida Bergen på Knarvik skole

Slik oppsummerte EL og IT Forbundet aktivitetsuken på sin hjemmeside

For første gang gikk EL og IT uken av stabelen fra 17 til og med 21 september nå i høst. I denne uken skulle hele forbundets organisasjon være aktivt ute på bl. a stands hos grossister, bedriftsbesøk og medlems og byggeplassbesøk. Der man skulle ha fokus både på verving og på medlemsbevaring. Elektroarbeidernes Fagforening og Distriktet tok selvfølgelig tak i oppfordringen fra Forbundet og hadde i løpet av ukens 3 første dager en rekke aktiviteter. Distriktet hadde stands hos El grossistene Solar og Elektroskandia, mens Fagforeningen besøkte i løpet av uken 14 forskjellige byggeplasser og det ble også tid til 2 bedriftsbesøk med innlagt omvisning. På onsdag den 19 september var også hovedkasserer i El og IT Forbundet Odd Helge Reppe med hele dagen og deltok først på stands hos Elektroskandia og deretter på byggeplassbesøk sammen med leder i Fagforeningen og distriktet Atle Rasmussen og kasserer i fagforeningen og distriktet Øyvind Landsvik.

M. Thunestvedt på Fellessforbundet sitt nye bygg på Gravdal.

PG på lanternen

Helland Elektro, Caverion Bergen på Lagunen,

Av Nils Gunnar Knutsen

Status tjenestepensjon og AFP etter tariffoppgjøret og veien videre

Forbundets leder Jan Olav Andersen orienterte om nye regler for bemanningsbransjen, og tariffoppgjøret og veien videre. Det var også orienteringer fra fagforeningene (Energiforeningen Sogn og Fjordane, Tele og Data, E- verkenes Vestlandet og Elektroarbeidernes Fagforening, Hordaland, Sogn og Fjordane) om Landsmøteforslag. Jan Olav snakket litt om forslagene som var kommet inn til Landsmøte. Det var også valg på Landsmøtedelegater.

orienterer om AFP

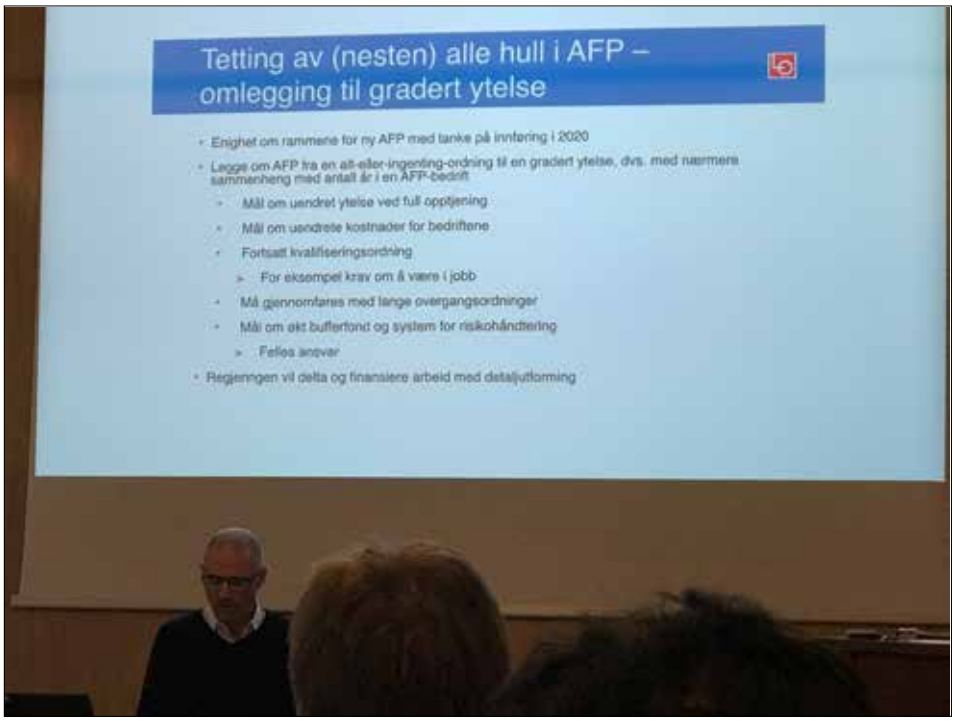

Distriktets leder Atle Rasmussen ønsket alle velkommen til halvårsmøte i EL og IT Forbundet Distrikt Hordaland Sogn og Fjordane. Han var i sin åpningstale innom streiken i Traftec, tariffoppgjøret 2018 og Landsmøte 2019 der halvårsmøte skal velge delegatene.

Jan Olav Andersen informerte om de nye reglene angående innleie fra bemanningsbransjen. - Krf har gått sammen med de rødgrønne på Stortinget og sikrer dermed en innstramming for bemanningsbransjen som går mye lenger enn det regjeringen foreslo. Dermed blir det forbudt med såkalte nulltimers-kontrakter i alle bransjer. Det vil si avtaler der ansatte i bemanningsbyråer står uten lønn mellom oppdrag. I tillegg blir det fra neste år bare bedrifter bundet av en tariffavtale som får lov å leie inn arbeidskraft. Dett er en viktig seier for fagbevegelsen. Advokater jobber på spreng for finne nye smutthull for bedriftene og bemanningsbransjen er rasende, sa Jan Olav.

Jan Olav fortalte videre om tariffoppgjøret. -Tetting av alle hull i AFP- og videre om rammene for ny AFP med tanke på innføring i 2020 og ut på uravstemning på vårparten neste år. Legge om AFP fra en alt eller ingenting ordning til en gradert ytelse, dvs. med nærmere sammenheng med antall år i en AFP-bedrift. På

Representanter på møte

tjenestepensjon (OTP) fikk vi ingen ting. Kravet var opptjening fra første krone og første dag og fra 13 år. Men Ap og SV har på stortinget kommet med et forslag som har vært på høring i komiteen. Usikkert når det kommer opp, antagelig tidlig på nyåret. Vi er avhengig av KrF for å få flertall, sa han.

Videre sa han at det har kommet over 500 forslag inn til behandling til Landsmøte neste år. Mange forslag til organisasjon og vedtekter. Noen som endrer økonomien til forbundet, blant annet mer inn på kampfondet, endring i kontingent innbetalingen og tak på kontingenten. Det er også kommet forslag om å ikke å ha Landsmøte i helgen. Landsmøte i helgen betyr ca. 1 million i besparing. Det er også forslag om kontrollerende art, forslag på advokatforsikring gjennom Help, forslag angående landsomfattende klubber, og forslag på aldersgrense for dem som skal velgers inn i forbundet. Det er forslag rundt tak på kontingent, rundt vedtektene og strukture fagforeningene. – jeg tror det er umulig å frede folketrygden, må diskutere levealder justeringer, vi må kunne se på endringer i dagens folketrygd. Vi må forsvare arbeidslivet som er under press og ikke rasere det for de som kommer etter oss. Et stridsspørsmål er at vi er uenige om klima og olje. Vi skal være forbund som tar klima på alvor, avsluttet Jan Olav

Det ble valg på delegater til Landsmøte i EL og IT forbundet til neste år. Atle Rasmussen avsluttet halvårsmøte, ønsket alle god helg og vel hjem ca. 14:40

Jan Olav orienterer om de nye reglene for bemanningsbransjen

BESØK FRA ARMH

EL og IT forbundet Distrikt Hordaland, Sogn og Fjordane har ved to anledninger reist på studietur til Spania. Den første reisen var i 2015, da hadde vi et møte med ARMH for å høre om deres arbeid med å finne og grave opp massegravene etter Franco diktaturet. Arbeidet som ble gjort var basert på frivillighet og vi fikk høre at den spanske regjeringen laget alle mulige hindringer for at gravene ikke skal graves opp. Daværende regjering hadde ikke noe ønske om å ta et oppgjør med fortiden.

Vi reiste tilbake i 2017, da fikk vi være med på utgraving av massegraver i Guadalajara som er en times kjøring fra Madrid. Her fikk vi se litt av grusomhetene til Franco diktaturet. Vi var også på et møte med den faglige sammenslutningen UGT som har 931.000 medlemmer. Der fikk vi tydelig understreket at de fleste som ligger i massegravene var tillitsvalgte. Det var arbeidernes representanter som ble hentet om natten av Guardia Civil eller militæret, skutt og lagt i umerkete massegraver, gjerne i en grøft langs veikanten. I tillegg kom lærere, sykepleiere og politiske motstandere av regimet.

Dette besøket gjorde meget sterkt inntrykk på alle som var med og EL og IT Distriktet Hordaland, Sogn og Fjordane besluttet derfor å invitere representanter fra ARMH og UGT til å fortelle tillitsvalgte i Norge om det arbeidet som pågår. Det ble også sett på om vi kan overføre erfaringer fra Franco diktaturet til oppblomstringen høyreekstreme krefter som vi ser i dag.

Det ble også bestemt at vi måtte søke samarbeid med andre distrikt og andre fagforbund. Fagforeningen i Rogaland ønsket å ta del i besøket slik at de besøkende kom til Bergen søndag 9 september og reiste til Stavanger 12 september for å fly tilbake til Spania 15 september.

ARMH utstilling

ARMH utstilling

Av Åge Blummenfelt

Vi tok også kontakt med Fagforbundet og LO Bergen, Fellesforbundet og Fagforbundet på Stord. Alle sa seg interessert i å være med å bidra.

I god tid i forveien ble sendte ARMH bilder som kunne brukes i en utstilling. Bildene viste åpning av massegraver og de pårørende som var tilstede. Utstillingen ble montert i «Folkets hus» i Lars Hilles gate.

Det var et omfattende program for

FAKTA OM ARMH

ARMH Association para la Recuperacin de la memoria historica, dette blir på norsk

Organisasjonen for gjenopprettelse av historiske minner. ARMH ble etablert i år 2000 blant annet av Emilio Silva som selv lette etter sine forfedre. Det er registrert mer enn 4.000 massegraver som inneholder ca 114.000 drepte.

ARMH og middag med ordføreren Marte Mjøs Persen i Bergen

FAKTA OM FRANCO DIKTATURET

Generalen Francisco Franco stor i spissen for et mislykket militærkupp mot den spanske regjeringen 18 juli 1936. Med støtte fra Hitler og Mussolini klarte Franco å komme til makten etter 3 år med krig. Franco satt med makten til han døde i november 1975. Folk som opponerte mot diktatoren ble skutt uten lov og dom og kastet i massegraver over hele Spania.

de dagene besøket varte. Allerede søndag formiddag ble de fire representantene for ARMH og UGT hentet på Flesland og kjørt til fagforeningshuset vårt for en enkel lunsj. Søndag kveld var det middag i huset vårt med inviterte gjester.
Mandag morgen fikk gjestene besøke Ordfører i Bergen Marte Mjøs Persen, som ble orientert om det viktige arbeidet som ARMH utfører.

Etter besøk hos ordfører var det felles tillitsvalgt konferanse med deltakere fra ELogIT samt Fagforbundet, også her var det noen inviterte gjester. Ørjan Myrmel fra Fagforbundet ønsket velkommen til konferansen og Åge Blummenfelt orienterte om bakgrunn for denne konferansen. Jan Olav Andersen fra EL og IT og Stein Guldbrandsen fra Fagforbundet. Begge innlederne hadde fokus på de høyreekstreme, hvem de er og hvorfor de dukker opp nå. Etter lunsj var det orientering fra ARMH og UGT, som kunne fortelle om at de som ble ofre for Franco terroren var tillitsvalgte, lærere, sykepleiere. Tillitsvalgte var farlig for de kunne organisere mostand mot regimet. Når de tillitsvalgte var tatt, var det fritt frem for bedriftene å gjøre akkurat som de ville. Lærerne var farlig fordi kirken hadde hatt monopol på skole, når offentlig skole ble startet truet dette kirken sin makt og posisjon. Helsepersonell var farlig for de kunne hjelpe befolkningen å holde seg friske.

Det var god oppslutning om konferansen med ca 50 deltakere på konferansen. Som avslutning på tillitsvalgtkonferansen gikk alle til LO Bergen for å se på utstillingen. En utstilling som gav sterke inntrykk. Tirsdag morgen var det frokostmøte i LO Bergen. Et møte som ble godt besøkt med representanter for de fleste forbund. Tirsdag ettermiddag kom det en skoleklasse fra Amalie Skram VGS på besøk, dette

ARMH utstilling

er en klasse som har spansk valgfag og derfor gikk foredrag og spørsmål kun på spansk.

Om ettermiddagen ble det arrangert åpent møte, de som kom der var veldig opptatt av spansk politikk og spesielt borgerkrigen med dens grufulle diktatur som fulgte etter at Franco kom til makten.

Onsdag morgen kjørte vi til Stod der det var lunsjmøte på i Sjøhuset som fagforeningen eier på Stord, På møter her var det tillitsvalgte fra EL og IT, Fagforbundet og Fellesforbundet. Også på Stord var ordfører interessert i å høre om arbeidet til ARMH. Derfor kom ordfører Gaute Straume Epland og var med på deler av møtet..

Etter møtet på Stord kjørte vi til Haugesund der stafettpinnen ble overtatt av fagforeningen i Rogaland.

FAKTA OM INTERNASJONALE BRIGADER

De internasjonale brigadene var militære enheter bestående av utenlandske mannskaper som støttet den andre spanske republikkens militære styrker under Franco sin krig mot den valgte regjeringen fra 1936 til 1939. Den bestod av frivillige fra land som ikke var innblandet i krigen. Man regner med at cirka 35 000 mennesker fra over 50 land var med i brigadene.

Det var ca 300 fra Norge som deltok.

FAKTA OM GUERNICA

For å hjelpe Franco i krigen mot den lovlig valgte regjeringen sendte både Hitler og Mussolini store styrker til Spania. En av handlingene som vekket avsky var bombingen av den baskiske byen Guernica. Byen ble lagt i grus uten at det hadde militære forhold. Bombingen var verdens første terrorbombing for å skremme sivil-befolkningen, samt at Hitler og Mussolini fikk testet bombeflyene som en forberedelse til krigen som skulle komme.

ARMH besøk på Stord, ordfører Gaute Straume Epland på Stord til venstre fremme

Av Remi Unnvik

Fem år med Brakkeaksjonen

I år feirer Brakkeaksjonen 5 år, og har i løpet av disse årene blitt lagt godt merke til i byggebransjen og har også fått dekning i media. Aksjonen er et samarbeid mellom Union Fagforening og Rørleggesvennens Fagforening fra Fellesforbundet sammen med oss i Elektroarbeidernes Fagforening Hordaland Sogn og Fjordane. Målet for aksjonen er at det skal være gode brakkefasiliteter som hensyntar både toalett, skifte og spiseforhold for arbeidsfolk ute på byggeplassene. I løpet av årene som har gått har en rekke store og små byggeplasser blitt besøkt i Bergen og omegn. Og det har blitt delt ut både ris og ros til riggansvarlige. Brakkeaksjonen har som målsetting å være ute minst 1 gang i måneden. Det siste året har aksjonen hatt et høyt fokus på om det er rigget for begge kjønn, og det blir rapportert til både Arbeidstilsynet og Likestillings- og diskrimineringsombudet der det ikke er gjort. Når Brakkeaksjon kommer ut på besøk blir man nesten uten unntak tatt godt imot av byggeledelsen på plassen og signalene man får tilbake er at dette er et godt og viktig arbeid som blir gjort.

Brakkeaksjonen har ingen myndighet til å kreve endringer og forbedringer på riggingen, men opplever allikevel at de råd og innspill som blir gitt der ting ikke er i orden som oftest blir fulgt opp av riggansvarlig i etterkant av besøket. Besøk Brakkeaksjonens Facebook side for å holde deg oppdatert om hvilke byggeplasser som er besøkt eller for å komme med tips om plasser som bør besøkes.

https://www.facebook.com/brakkeaksjonen/

For dårlige fasiliteter

Eget toalett for damer er dessverre ikke noe selvfølge på dagens byggeplasser.

Åge og Kjell Olav Rømo fra Union Fagforening

Dårlig renhold

Uryddig

Grisete

Løs ordfloken

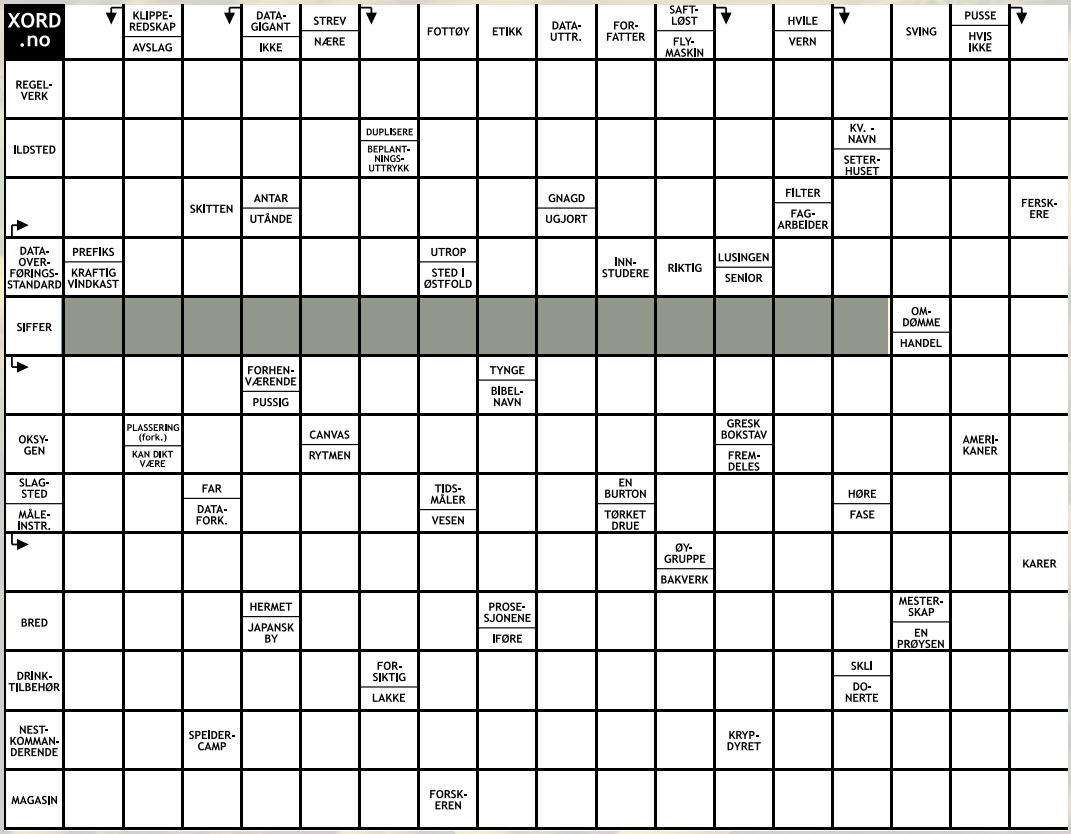

■	K					S		I			G		F			K	
	O	B	O	S		J	E	N	S		E	R	A	S	M	U	S
	N	U	M	E	D	Ø	L		T	E	H	E	T	T	E		M
B	E	N	D		J	U	V		A	L	E		T	R	I	V	S
		T	E	N		L	E	D	N	I	N	G		Ø	S	E	
A	P		F	R	E	K	K	I	S		G	R	A	M		I	T
	E	P	I	K	K		R	O	E	R	E		R	A	S	T	E
	K	A	N		S	P	A			U	T	H	E	V	E		F
	E	N	E	R	E		F	L	E	S		A		B	A	H	T
	S	T	R	Ø	M	S	T	Y	R	K	E		A	R	T	E	
	T	E	E	N		A	V	E		E	L	G	K	U		S	G
S	O	L		N	A	G	E		S	T	A	R	T	D	A	T	O
	K	O	K	E	K	A	R	E	T		N	O	R	D	L	I	G
	K	V	A	R	K		K	L	A	N	D	R	E		S	A	N

Svarfrist for innsending 15. januar. Løsningsordet (grå stripe) kan sendes firmapost@elogitbergen.com merket Kryssord-Mediautvalget innen 15. januar 2019. Minst en vinner vil bli trukket ut og får navnet sitt i neste nummer.

Det var dessverre ingen som hadde løst kryssordnummeret i 1-2018.

Akkordkonferansen 2018

Arbeidsgruppen på konferansen: Øyvind Landsvik, Fredrik Bolli Nilsen, Kjell Arne Dvidsen, Heidi Lie, Bjarne Trondsen (foto tatt av Knut Viggen).

EL og IT-forbundets akkordkonferanse vart arrangert 24.-25. oktober, i Oslo på Thon Opera Hotel. Det var samla deltakarar frå alle distrikt, som delte erfaringar og meiningar om kva retning ein skal legge fokus framover, for å få opp andelen av akkordarbeid. Dei fleste som har prøvd akkordarbeid, opplever det ikkje er noko problem å minimum tene likt med fastløna ein har. I dei aller fleste tilfelle tener ein atskilleg betre.

Å jobbe akkord kan gi penger

Av Bjarne Trondsen

Historikk

Jan Aasarmoen innleia første dag, med tilbakeblikk på historikken bak akkord. Arbeidet med akkordliste starta tilbake i 1930, og vart innført som prøveordning i 1936, fast innført etter ein lengre streik på fire månader i 1937. Dette var rett nok i Oslo-området, resten av landet kom gradvis med etter krigen. Listene over akkordprisar var lange som eit uver, med variasjonar etter kor mange festeskruar ein hadde brukt, i kva slags materiale. Forenkling vart eit stikkord, og i 1979 og 1994 var det kraftige kutt i postar slik at ein kom ned på omlag 600 ulike postar i lista. Dagens liste kom i 1997, og siste trykte versjon er datert 2016. Å endre akkordtariffen er ein del av prosessen rundt Landstariffkonferansen (LTK) og forhandlingane mellom EL og IT forbundet, og NELFO. Akkord var leiande som lønnsystem fram til midt på 1980-talet. Det er ulike oppfatningar på kvifor bruken stagnerte, noko som vart debattert mykje utover konferansen. Medan Aasarmoen i innleiinga peika på at det tidlegare var klare avgrensingar i det lokale 3E-tillegget, som innebar maksimalt 8kr i lokalt tillegg, samt rom for litt fantasifulle tillegg for administrative oppgåver. Det siste vart ivrig brukt til tider, slik at intensjonen ikkje fungerte som tenkt. Resultatet vart eit frislepp av 3E-tillegget, og Aasarmoen meinte det øydela ein del av motivasjonen for akkordløn. Andre påpeika seinare i konferansen, at det og var mellom anna finanskrise som gjorde til at ein gjerne ville verne om arbeidet ein hadde, og dryge oppdraga utover i tid, då det gjerne ikkje var nye oppdrag å gå til.

Korleis er status?

Ein kjapp gjennomgang på dei frammøtte distrikta, viste at det var store variasjonar i bruken av akkordlista. Nokre har knapt lista i bruk, nokre får 4B-avtalar, altså bonusavtalar, normalt knytt til totaløkonomien i eit prosjekt, eller tal brukte timar i forhold til prosjekterte timar. I vår eiga fagforening, har vi innhenting av lønnstatistikk, både for fastlønna 3E, og for akkordarbeid. Desverre er det for lite innrapportering av akkordarbeidet (eller for lite akkordarbeid), til at ein klarar å ha tal å presentere. Elektroarbeidernes Fagforening H-SF arrangerte akkordkurs 17.-18.oktober, veka før konferansen, med 16 deltakarar, slik at vi håpar at fleire tek akkordtariffen i bruk.

Kursing i akkordarbeid

Nytilsett forbundssekretær, og mangeårig akkordmann, Kim Andre Arnesen presenterte "Lunsjkurs i akkord", ei kort innføring i akkordarbeid som er tiltenkt å kunne gjennomførast i ei lunsjpause. Kai-Otto Helmersen, frå ElektromontørenesForening (EMF) i Oslo, og deltakar i ei arbeidsgruppe som i tillegg består av Jan Aasarmoen og Kim Andre Arnesen, la fram eit prosjektarbeid som kan føre til ei web-basert erstatning for dagens Excel-rekneark for berekning av akkordar. Det han kunne vise, var mykje basert på tilsvarande arbeid gjort av SvenskaElektrikerFörbundet, slik at vi i Norge sparar oss ein god del utviklingsarbeid. Så langt, såg det lovande ut, og kan antakeleg vere meir oversiktleg og enklare i bruk enn dagens rekneark. Øystein Tømmervik, frå EMF-Oslo, viste fram "akkordfilmen", som ligg på Youtube, som og gjev nokre kjappe tips på akkordarbeid.

FAKTABOKS:

Prisane i akkordlista er faste, lønnsreguleringa skjer i form av at ein har ein akkordfaktor som vert oppdatert årleg i samband med tariffoppgjeret. I dag er faktoren på 2,244. Det vil seie, for å montere ein fire meter lang kabelstige, har ein listeprisen (posisjon 710.10 i lista) på 35,52kr/m, som då vert ganga opp med 4m, også ganga med multiplikatoren. 35,52x4x2,244= 318,83kr. Så dersom ein klarar å montere ein fire meter lang kabelstige på ein time, har ein ei grei timesbetaling!

Korleis auke bruk av akkordlista?

Vidare gjekk ein til gruppearbeid, med spørsmål om vi har tilstrekkelege verktøy tilgjengelege for å arbeide akkord, og kva som skal til for å motivere bedrift og NELFO for å få opp akkordarbeidet. Dei fleste gruppene meinte det var tilstrekkelege verktøy på forbundet sine sider, under menyen for Tillitsvalgte->Verktøykasser->Akkord. Dette ligg ute utan krav til innlogging, og er fullt tilgjengeleg for den som måtte vere nysgjerrig. Vår arbeidsgruppe meinte det var nok verktøy, nesten for mykje å orientere seg i for ein nybegynnar på akkord. Vi sette fram eit ønske om ei form for markering av dei viktigaste elementa for ein nybegynnar, og ønskte velkommen web-basert utrekning som såg ut til å vere enklare i bruk enn dagens rekneark.

På punktet om motivasjon av bedrift og NELFO, var dei sjølvsagte argumenta at ein akkord og løner seg for bedrifta, då det gjerne fører til mindre timebruk på prosjektet, og betre oversikt over tilleggsarbeid. Andre moment som vart trekt fram var at det gjerne var dårleg kunnskap om akkordarbeid på saksbehandlarnivå, og fleire av dei som heldt kurs for EL og IT, såg gjerne at bedrifta deltok på same kurs som montørane. Oppdatering av akkordlista med nye tilpasningar er og viktig,

for å dempe utsiktene til konflikt over at ein må skrive tilleggsavtalar (såkalla 07-avtalar) for det som ikkje har ein passande pris i akkordtariffen. Det har vist seg vanskeleg å få så snarlege oppdateringar som ønskeleg når det gjeld nye produkttyper, eksempelvis pluggbare system, det skuldast i hovedsak uvilje frå NELFO, som helst ikkje vil ha inn nye punkt utanom tariffoppgjera.

Starthjelp

Andre forslag, var meir starthjelp til montørane. Er det mogleg at ein akkordtakar kan delta hjå ei anna bedrift som har erfaring med akkordarbeid, for slik å fange opp kunnskap? Det som ofte viser seg, er at mange har gått akkordkurs, gjerne fleire gonger, men likevel ikkje arbeider akkord. Ein del opplever barrierer dei må komme over. Det må skrivast akkordseddel, definerast forskot, reisetid, skrivast 07-avtalar, ein må vere obs på kva som kan førast som fastløn eller dagtid, og ein må få med alle detaljar når ein skal rekne saman akkordsummen. Oppmodinga er å starte med eit enkelt prosjekt, og ta kontakt med fagforening for å få hjelp til det praktiske om det trengs.

Erfaringar frå akkordarbeid

Leif Olsen innleia til temaet, og viste til at han som lærling auka løna frå 4 kroner, og opp til 18,64 kr for timen, på ei tid der montørløna var 12,45kr. Å jukse seg til ein god akkord, hadde han brent seg på, og oppmoda til å utføre arbeidet skikkeleg, ryddig, og føre akkorden utan å skulle kunne bli tatt for feil. Kim Andre Arnesen trekte fram tal frå si tidlegare bedrift, der dårlegaste akkord gjekk ut med 254kr/time, beste gjekk ut med 512kr/time. Snittet var 352kr/time, på 63 ulike anlegg, i hovudsak bustadar. Ein må her merke seg at dette er tal frå 2015, og alle tala er utan fagarbeidartillegget, som vert utbetalt i tillegg. Ein erfarte og eit eksempel

Bjarne Trondsen

der fagforening hadde gått inn med starthjelp, hadde ein fått 6-7 kroner over fastlønn i akkorden. Dette var eit skrekkeksempel i gjennomføring, ein bustad der det hadde vore 10-12 montørar og lærlingar innom, og oppteljing av akkorden var relativt slepphendt med tanke på å få med alle detaljar ein kunne få betalt for, særleg dagtid. Men likevel, såg ein at det gjekk betre enn ved fastlønn. Neste prosjekt, med meir fokus på gjennomføring gjekk naturleg nok betre.

Tariffoppgjerert 2020

Bjørn Tore Fremgården innleia, og minte om at akkord vart sett til side i oppgjeret 2018 for å ha fokus på pensjon. Samstundes låg det ein lovnad om å prioritere akkord ved neste oppgjer. I påfølgande debatt, ønskte fleire at det måtte oppdaterast på elbil-lading, solcelleanlegg, og klarare konsekvens for bedrift om dei ikkje fulgte opp sitt ansvar for teikningar og anskaffelse av rett materiell til rett tid. Utvida HMS-krav frå ein del entreprenørar vart trekt fram, det er anlegg ein ikkje får arbeide effektivt på, då ein vert nekta til dømes bruk av gardintrapp, og vert henvist til lift eller stillas. Fastsetting av akkordforskot fekk fleire ulike forslag, som 10% av 3A-løn, eller lik minste 3E-løn i bedrift.

Av Nils Gunnar Knutsen

Alvorlige personskader øker på sokkelen

Gudrunfeltet er oljefelt på norsk kontinentalsokkel

Spørreundersøkelse – risiko i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP) kartlegger HMS tilstanden i petroleumssektoren. Undersøkelsen er et samarbeid mellom selskap, myndighetene, bransjefolk, fagforening og relevante forskningsmiljøer. 6238 personer besvarte undersøkelsen, noe som utgjør ca. 31,3 % av beregnet arbeidsstyrke. Den ble lagt frem i slutten av april.

Svarene inneholder lyspunkter, men også alvorlige utviklingstrekk.

HMS nivået i petroleumsbransjen er svært høyt, særlig når man ser på storulykke indikatoren, som både indikerer antall hendelser og skadepotensial.

Men det er skyer i horisonten. I 2017 var det økning i alvorlige personskader. Rapporten viser dessverre at antall alvorlige personskader på sokkelen øker. Etter flere år med nedgang ser vi at det har vært en økning hvert år etter 2013 med unntak av 2016. I 2017 ble det rapportert 205 personskader på norsk sokkel, 27 ble betegnet som alvorlige, mot 189 personskader der 17 var alvorlige i 2016. Endringer i bransjen kan ha betydning for disse tallene.

For oss som jobber med HMS er jo ikke dette noe overraskelse. Vi får stadig tilbakemeldinger fra medlemmer, tillitsvalgte og verneapparatet som jobber i olje og gassnæringen om at de har et mer negativt syn på sikkerheten nå enn for noen år siden, og det er en uholdbar situasjon når folk føler seg mer utrygg på jobb. Det øker også faren for uønskede hendelser. Dette stemmer jo også godt overens med rapporten fra Petroleumstilsynet. Nye kontraktsformer, nye driftsformer og nye aktører kan også spille en viktig rolle når det gjelder sikkerhet. For mange av leverandørene er den nye kontraktsformen, kampanjevedlikehold blitt et mareritt. Det skaper stor uforutsigbarhet, med «hopp og sprett» uspesifiserte turer», ikke vet de hvor lenge de skal være ute og heller hvor lang friperiode man har. Dette skaper utfordringer for den enkelte til å få hjemme logistikken til å gå opp.

De ansatte rapporterer om dårligere psykososialt arbeidsmiljø. Vurderingen av arbeidsmiljøet er signifikant dårligere i 2017 enn i 2015. Det gjelder både fysisk. Kjemisk, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. Svar fra arbeidstakerne i RNNP undersøkelsen viser at nedgangstiden i bransjen har hatt en negativ påvirkning på det psykososiale arbeidsmiljøet. Det er kanskje ikke så rart at trivselen går ned hvis du går rundt med en konstant bekymring for å miste jobben din. I en periode ble jeg også kontaktet av ansatte som hadde fått oppsigelsen på mail når de var ute på innretningene.

Men det som er mer bekymringsfullt er at ansatte som har opplevd omorganisering og nedbemanning tett på kroppen har høyere risiko for skader, sykefravær og helseskader.

Opplevelse av fare er totalt større enn ved forrige måling. Den største negative endringen er knyttet til den opplevde faren for helikopterulykker (2016 døde personer så tragisk i Turøyulykken).

Petroleumsvirksomheten har også avdekket press på vernearbeid. Flere selskap mangler retningslinjer for hvilke oppgaver og ansvar verneombud skal fylle. Det hevdes at det er satt av mindre tid til vernearbeid enn tidligere, og at verneombudene involveres for sent i sakene. HMS er en viktig faktor for bransjens høye HMS-nivå. Myndighet og selskap må sikre at det er tilstrekkelig med planlagt tid, kompetanse og retningslinjer til å utføre verneombudsarbeid på en god måte.

Av Kjell Sverre Aasheim

Arbeidstidsordningar på land – *nye kriterier*

Kværner Stirls

For våre medlemmar som er på reiseoppdrag på landanlegg og verft, er det umåteleg viktig at dei kan følgja arbeidstidsordningar som sikrar den enkelte mest mogeleg fritid i heimen ilag med familie og vener. Difor har EL og IT Forbundet gjennom ei årrekke hatt gode arbeidstidsordningar og vilkår for våre reisande medlemmer høgt oppe på prioriteringslista.

Dette arbeidet førte til ein trend der det i hovudsak var 12-16, 14-21 og 15-20 som var dei mest nytta ordningane rundt om kring på anlegga. Dette er gode ordningar, som nettopp sikrar medlemmane mykje fritid i heimen, samstundes som dette også har vore gode ordningar for bedriftene.

Det var difor beklageleg då me for eit par år sidan registrerte at det dukka opp 15-13 ordning som vart godkjent av andre forbund. Dette er ei ordning som ikkje er noko god ordning etter EL og IT Forbundet sitt syn.

Når ein i tillegg såg at dette var ei ordning med oppstart måndag morgon klokka 0700 og avslutning laurdag kveld klokka 2000, vart biletet ytterlegare forverra.

Med oppstart måndag 0700 er ein avhengig av å reisa sundagen i forkant, og dermed er helga i forkant av arbeidsperioden brukt til jobbreise. Med avslutning klokka 2000 laurdagen, kjem ein seg ikkje heim før langt utpå sundagen. Dette resulterer i at 3 av 4 helger kan ein ikkje fullt ut nytta i lag med vener og familie.

Dette gjorde til at EL og IT Forbundet ikkje ville godkjenna ei slik ordning, då me verdset helgefri høgt. Kompromisset vårt vart ein 13-15 ordning med oppstart tysdag-torsdag, der ein kunne reisa til og frå på oppstart/avslutningsdag. På den måten fekk me ei helg ekstra med fritid.

Likevel, 13-15 er ingen god ordning.

Det vart difor naudsynt å sjå på kva kriterier som ligg til grunn ved godkjenning av arbeidstidsordningar.

Det sentrale Olje og Anleggsutvalet i forbundet hadde ein grundig diskusjon på dette temaet, som også vart diskutert i Skip og Oljeutvalet vårt i Fagforeninga. Det vart gjennom dette arbeidet utarbeidd eit sett med tilleggskriterier som skal leggast til grunn når Forbundet skal godkjenna arbeidstids ordningar.

Gjennom å innføra desse kriteriene håpar ein på at ein kan snu trenden over til at det igjen er dei gode ordningane det hovudsakleg vert søkt om for medlemmane våre.

Kriteriene er som følgjer:

- Ein rotasjon som strekk seg utover 1 veke skal vera minimum over 3 veker.
- (Dette vil eksludere ordningar som 7-7, 8-6 osv, men ivareta men vil ivareta 4-3 ordninga)
- Rotasjon som går over 3 veker skal innehalda minimum 9 dagar fri/ avspasering.
- (12-9 og 11-10 vil vera ivareteke, og eksempelvis 13-8 vert ekskludert)
- Ved meir enn 12 dagar i opphaldsperioden skal rotasjonen strekka seg over 5 veker.
- (12-16 vert ivareteke, i tillegg til at 14-21 og 15-20 er ivareteke. 13-15, 14-14 og 15-13 vert eksludert)
- Maksialt antal arbeidsdagar i rotasjon er 15 dagar.
- Maksimal lengde av arbeidsdagen inkl pausar er 12,5 timar (der maks 0,5 t pause er ubetalt)

Skrekkens eksempel på et bilverksted, direktekobling på 250A,

Av Nils Gunnar Knutsen

EL og IT Forbundets Olje- og anleggskonferanse i Bergen

Trond Løvstakken, Leder for EL og IT Forbundets Olje- og anleggsutvalg ønsket velkommen. Mari Vikhals Strøm orienterte om vilkår, rammebetingelser og saksbehandlingsrutiner i forhold til endringer av arbeidstidsbestemmelsene og arbeidstilsynets kompetanse til å behandle søknader iht. AML 10-12 (5).

Terje Olsson fra LO fortalte oss om LO sin politikk og arbeid med arbeidstid, saksbehandlingsrutiner, rammebetingelse og vilkår. Han gjennom gikk i korte blikk historien bak Arbeidsmiljøloven (AML) 10-12 (4). Lønn og arbeidsforhold står øverst og vi kjemper for at AML ikke skal bli forverret, noe som denne regjeringen ønsker i deres politikk. Min påstand er at jo tøffere det blir der ute jo flere kompromisser må de tillitsvalgt gå for. Fra 1. januar 2018 er nulltimers-kontrakter ulovlig, og det er positivt. Medlemstallet i LO øker og det er viktig at vi får beholde makten. Vi må ligge på nivå som i dag, eller helst enda sterkere. Derfor blir kursing av tillitsvalgte veldig viktig, men kursene må moderniseres. Samarbeidet mellom forbundene er veldig viktig. Den er god i dag, men kan bli bedre.

Blant kommentarer og spørsmål til innledningene ble det spurt om i hvilke grad Arbeidstilsynet sjekker om avtalen blir overholdt og kan tilsynet stanse jobben hvis avtalen ikke blir holdt. Tilbakemelding fra tilsynet er at de tar tilsyn ved mistanke og de kan stoppe jobben om nødvendig.

Trond gikk gjennom arbeidstid generelt og innarbeiding-/rotasjoner på land og offshore spesielt, og orientering om arbeidsrettssakene i IKM og Fabricom. Det var bred enighet i salen at 14-28 offshore og 14-21 på land var å foretrekke. Han kunne videre fortelle at EL og IT Forbundet vant rettsakene, og mange kom til å få tilbakebetalt penger.

Jan Olav Andersen, Forbundsleder EL og IT Forbundet tok en gjennomgang av tariffoppgjøret. Det var hullene i AFP `en som var viktig å få tettet. Sånn det er nå er det mange som uforskyldt faller utenfor. Det andre hullet var slitertillegget, de som ikke kan stå i jobben til de er 67 år. Det utgjør ca. kr. 400 000 fra 62 til 80 år. Det var enighet om AFP, og at flere skal få tilgang. Ny uravstemning ut på nyåret, det er viktig at medlemmene kan få uttale seg. Tjenestepensjonsordningen fra første krone var viktigst for andre forbund. Status for AFP er at arbeidet i gang med et nytt regelverk. Skal være ferdig desember i år med uravstemning før mellomoppgjøret i 2019. På Stortinget har Ap og SV har fremmet et fellesforslag på stortinget om tjenestepensjon, men er avhengig av KrF for å få det gjennom.

Forbundslederne fra Dansk EL-Forbund, Færøyane og Svensk EL-Forbund, henholdsvis Karl-Jørn Petersen, Eli Brimsvik og Petter Johansson å snakke litt om

Rådgiver i Los næringspolitiske avdeling og Dag Yngve Johnsen, Los Offshoresekretær

arbeid utenfor landegrensene – tiltredelsesavtaler og erfaringer. Det ble gitt ros for gode rotasjonsordninger. Karl-Jørn fortalte om gode arbeidsforhold i Danmark, lite ledighet og mangel på elektrikere. En del unge som ikke har etablert seg i arbeidsmarkedet. En del polakker, men mange av dem trengs i polen. Aibel Danmark har sagt opp tiltredelsesavtalen til Norge. Mistenker dem at det gjøres for å spare reiseutgifter. Mange av våre medlemmer jobber i Norge, de fleste for Jobber Pam offshore. Vi har tiltredelse avtale med dem. Medlemmene er positive med å jobbe i Norge. Vi har et godt samarbeid med EL og IT Forbundet og jeg vil benytte anledningen å skryte av denne konferansen. Satser på et godt og konstruktivt samarbeid videre.

Petter Johansson takker for å få komme på denne fantastiske konferanse. Innledningsvis vil jeg si litt om de politiske skillelinjer i politikken. Sverigedemokratene står for det motsatte av det vi står for. Den nye regjeringen kommer til å svekke arbeiderne sine rettigheter. Vi har prøvd å være aktive i forbindelse med valget. Sverige demokratene står for motsatt av det vi står for. Lav ledig på 1,1 prosent. Viktig å forklare politiske skillelinjer i politikken. Den nye regjeringen kommer til å svekke arbeiderene sine rettigheter.

Reidunn Wahl som er Forbundssekretær i EL og IT Forbundet orienterte om nye regler om ansettelser og innleie gjeldende fra 1. januar 2019. - Erna oppsummerte på sin hjemmeside at dette var regjeringens største nederlag. De nye reglene vil skape større forutsigbarhet for arbeidstakerne, og det vil være forbudt med nulltimerskontrakter. Arbeidsgiverne kommer nok til å prøve å finne smutthull. Forskjellen mellom folk i Norge øker med denne regjeringen, avsluttet hun.

Thor Johansen, HR direktør i Statnett hadde et innlegg om bruk av arbeidstakere fra Bosnia, og hvordan Statnett håndterte arbeidslivskriminalitet, erfaringer osv. Han fortalte at halvparten av oppdragene har gått til utalandske entreprenører. Det har vært en bratt læring om det å være oppmerksom på lønn. Gjennom kontraktene kan vi ta grep hvis ikke alt er i orden.

Morten Dahle fra BKK Elsikkerhet fortalte om samarbeidet de hadde med A- krim. – Omfanget av ulovlig arbeid er enormt og det omsettes for enorme summer. Samarbeidsprosjektet ble etablert i 2014, og starten ble vi lurt av useriøse aktører. Vi er det eneste tilsynet i Norge som jobber med dette. Vi samarbeider med mange etater og tverrfaglig utnyttelse er effektivt hvis man klarer å få til et godt samarbeid. Vi er strenge og forlanger reinstallering av elektriske anlegg hvis det er ufaglærte som har gjort det.

Henrik Solvorn Fjeldsbø, forbundssekretær HMS i industri Energi og leder for helikopterutvalget som består av flere forbund. - Jeg jobber bare med helikoptersikkerhet, sa han. Helikopter viktig for IE og det er mindre ulykker nå enn før. I dag regnes helikoptertransporten veldig trygg.

Nordisk forbrødring: Karl-Jørn Petersen, Avdelingsformann Dansk EL-Forbund, Eli Brimsvik, Avdelingformann, Havnar Hantverkerfelag, Færøyene og Petter Johannson, Ombudsmann, Svensk EL-Forbund.

En liten oppmerksomhet til Terje Olsson fra LOs ledelse og Mari Vikhals Strøm fra Arbeidstilsynet – fra vår dyktige dirigent Tore Sunde

Turøy ulykken, skjedde det som ikke skulle skje, hovedroten i Superpuma helikopteret forlater flykroppen og faller i bakken. Produsenten satt helikoptertypen på bakken med en gang. Kom med en del rapporter hvor produsenten gikk langt til å ligge ansvaret på andre, noe som førte det inn på et feilspor. Hendelsen var lik det som skjedde i Scotland i 2009 der rotoren fra et Superpuma-helikopter løsnet i Nordsjøen og 16 mennesker omkom. Havarikommisjonen har gjort en fantastisk jobb etter ulykken, ingen spekulasjoner, bare fakta. Resultatet ble at Superpumaen ble tatt ut av tjeneste og kommer nok aldri i drift igjen i Nordsjøen. Mange har fått skrekken av å fly helikopter etter denne ulykken. I dag bruker bare Equinor bare Sikorsky S-92 i Nordsjøen, men er sårbare hvis denne helikopter type blir satt på bakken. Men det prøves ut andre helikoptertyper.

Sekretær i Fellesforbundet Mohammad Afzal og Bjørn Fornes, Leder av Forhandlingsavdelingen i EL og IT Forbundet informerte om (Aker, Kværner og Aibel) medlemskap i Norsk industri. Hvilke konsekvenser får dette for våre medlemmer og tariffavtaler, og samarbeidet generelt mellom disse to forbundene. Det ble vel sagt at samarbeidet var godt, men at det ble påpekt fra salen at det var utfordringer i forhold til tviste og oppsigelsessaker. Ting tar for lang tid.

Trond Løvstakken oppsummert og avsluttet konferansen ca. kl. 13.00.

Tariffinfo LOK

Om forhandlinger på LOK § 3E

Det har vært reist spørsmål ved om det kan kreves forhandlinger på § 3E-avtalene i den enkelte bedrift etter at årets tariffoppgjør innen området LO/NHO er avsluttet.

Forbundet har i samtale med Nelfo fått bekreftet at partene har en felles forståelse av at det kan kreves forhandlinger og at disse da skal gjennomføres. I årets tariffoppgjør har LO og NHO lagt til grunn at det blir en lønnsutvikling i den enkelte bedrift i tillegg til det generelle tillegget beregnet til 1,2 prosent (såkalt lønnsglidning) i gjennomsnitt. For Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK) kan dette kun tas ut i § 3E i overenskomsten.

I § 3E pkt. 4 er det beskrevet at forhandlingene kan starte når tariffoppgjøret er gjennomført og at disse normalt skal være avsluttet innen 15. september.
I punkt 5 forutsettes det at endringer i avtalene krever at det er enighet på bedriften.

Landsoverenskomstens utdanningsfond (ELBUS)

1. januar 2018 fikk utdanningsfondet ny sats. Den nye satsen er 2 175 kroner per dag. Det gis maksimalt støtte for 10 dager per år.

Stipend til yrkesfaglærerutdanning

Landsoverenskomstens utdanningsfond gir nå støtte til medlemmer som kommer fra bedrifter med Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK) som tariffavtale. Tilbudet gjelder medlemmer som vil bli yrkesfaglærer gjennom å ta en treårig Bachelor. Det gis støtte for inntil 10 dager per år i tre år.

Mer informasjon og søknadsskjema finnes her: https://elogit.no/utdanningsfond-lok

ELog IT Forbundet

Åge Blummenfelt

Tariffoppgjøret 2018

Tariffoppgjøret 2018 startet allerede våren 2017. Først med Distrikts tariffkonferanse som ble avholdt i Bergen. Dette er en konferanse som oppsummerer tariff oppgjøret som var, samtidig som konferansen skal peke fremover. Neste skritt var at fagforeningen kalte inn til klubblederkonferanse på vårparten. Klubblederkonferansen valgte grupper som skulle se nærmere på hvilke krav vi mente var rett å fremme til tariffoppgjøret i 2018. Med denne måte å organisere arbeidet på, får vi sett på alle forhold i Landsoverenskomsten, samt andre spørsmål som er viktige. Fra fagforeningen ble det sendt inn 63 forslag til saker. Forslagene som vi sendte inn ble så behandlet på Landstariffkonferansen som fant sted i Tromsø i oktober 2017. Det var 362 forslag som var kommet inn fra alle fagforeningene innenfor Landsoverenskomsten for elektrofag. Landstariffkonferansen har ca. 100 delegater, noe som gjør at den gjenspeiler medlemmenes krav på en god måte. Landstariffkonferansen har som mål og priorotere hvilke krav som er de viktigste. Konferansen vedtok å prioritere samordnet oppgjør da vi mener pensjon er et felles spørsmål for hele LO familien på privat sektor. Prioritering av krav ble slik:

Prioritering ved samordnet oppgjør:

- *Forbedre vilkårene i AFP*
- *Begrense bruk av beman ningsbyråer*

Prioriteringer ved forbundsvist oppgjør:

1. *Begrense bruk av beman ningsforetak*
2. *§9 knyttet til forslag som gir oss bedre rotasjonsordninger*

LO sitt representantskap hadde møte i februar der det ble gjort vedtak om samordnet oppgjør, med pensjon som hovedtema. I forhandlingene med NHO fikk LO til forbedringer i dagens AFP ordning. Det skal komme et forslag til ny AFP ordning, som skal behandles i mellomoppgjøret på vårparten 2019. LO hadde også krevd pensjon fra første krone. Det var et krav som ikke var mulig å få til. Forslaget ligger nå i Stortinget som et lovforslag. Et lovforslag som ble behandlet som de rødgrønne partiene stod bak Forslaget ligger nå til behandling på Stortinget, men vi vet ikke resultatet ennå. Det siste er at regjeringspartiene og KrF er enige om at en eventuelle regjeringsforhandlinger om tjenestepensjon først vil starte etter nyttår.

I forhandlingene mellom LO og NHO ble det bestemt en ramme på 2,8 prosent. Her ble en del av forhandlingene overlatt til den enkelte bedrift. For Landsoverenskomsten ble det 3A satsen hevet fra kroner 210,40 til kroner 211.70. Resten ble overlatt til forhandlinger på den enkelte bedrift. Da forhandlingene skulle starte kom det sedvanlige brevet fra Nelfo om at vi ikke har lokale forhandlinger på Landsoverenskomsten. Om forhandlinger på LOK § 3E. Forbundet tok kontakt med Nelfo sentralt og følgende kom i en tarifinfo:

Forbundet har i samtale med Nelfo fått bekreftet at partene har en felles forståelse av at det kan kreves forhandlinger og at disse da skal gjennomføres. I årets tariffoppgjør har LO og NHO lagt til grunn at det blir en lønnsutvikling i den enkelte bedrift i tillegg til det generelle tillegget beregnet til 1,2 prosent (såkalt lønnsglidning) i gjennomsnitt. For Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK) kan dette kun tas ut i § 3E i overenskomsten.
I § 3E pkt. 4 er det beskrevet at forhandlingene kan starte når tariffoppgjøret er
gjennomført og at disse normalt skal være avsluttet innen 15. september.
I punkt 5 forutsettes det at endringer i avtalene krever at det er enighet på bedriften.

Vi vet ikke resultatet fra de lokale forhandlingene før vi kommer ut i januar. Men det har vært forhandlinger i bedriftene. Resultat av forhandlingene kommer i fastlønnstatistikken i Montørforum til neste vår. Dersom du ikke vet resultatet i egen bedrift, ta kontakt med din klubbleder og spør.

Av Vergar Moe

Medlemsmøter på Stord

Johan Sverdrup: Sigurd Sævareid, Joakim Espevik, Henriette Thorsen, Sverre Aasheim og Trond Løvstakken.

I år som i fjor, var det arbeidsplassbesøk/aktivitetsveke for Olje- og anleggsutvalet. Fredag 14.09 var dagen då hovudstaden på Vestlandet, Stord, fekk besøk. Dagen starta med møte på Kværner der Trond Løvstakken frå forbundskontoret og Kjell Sverre Asheim frå Elektroarbeidernes Fagforening deltok. Leiinga frå Kværner og Teknisk Bureau hadde ein kort presentasjon av Johan Sverdrup-prosjektet. Prosjektet er i sluttfasen og må seiast å vera eit suksessprosjekt, både når det gjeld kost, tid og kvalitet. fagutvikling.

Etterpå hadde Kværner sin klubbleiar, Sigurd Sævareid kalla inn alle klubbleiarar frå alle dei involverte verksemdene til møte. Der blei det utveksla informasjon og erfaringar kring inn- og uleige, samt arbeidstidsordningar. Deretter var det ut å treffa medlemmer på Johan Sverdrup-prosjektet og Njord-prosjektet.

På kvelden hadde fagforeininga invitert til medlemsmøte og sosialt samvere på Sjøhuset. I overkant av 40 medlemmer møtte, og ungdomen var i fleirtal. Kjell Sverre Aasheim opna møtet med å ynskja alle velkomen og sette pris på at så mange hadde ofra fredagskvelden for å delta. Nestleiar i fagforeininga, Sigurd Sævareid informerte om aktuelle saker. Han snakka mellom anna om eit prosjekt der ein skal sjå på fagforeininga som organisasjon og kva som må til for å ruste oss for framtida. Han fortalde òg om EL og IT sitt solidaritetsprosjekt med ARMH, ein organisasjon i Spania som arbeider med å grave fram levningar etter forsvunne borgarar som stod opp mot Franco-regimet.

Frå medlemsmøte

Trond Løvstakken gav uttrykk for han var glad for å kome seg ut blant medlemmene, ikkje minst for å få tilbakemeldingar om kva som rører seg ute blant medlemmene. Han informerte om kva hans oppgåver som forbundssekretær er, og at store deler av tida går til

Johan Sverdrup: 3 montører fra Teknisk Bureau med ryggen til, frå venstre: Sondre Sandvik, Marius Salamonsen og Nikolai Røstbø.

sakshandsaming t.d. i samband med tvistar. Kampen mot sosial dumping er framleis like viktig. Venstresida har vunne fram på Stortinget, med hjelp frå KrF for å få innført endringar i Arbeidsmiljølova. Ei av endringane skal sikra at arbeidstakarar i bemanningsbyrå får løn mellom oppdrag, ei såkalla «garantilønn». Denne lova trer i kraft 01.01.19. Endringane under eitt er ikkje så gode som fagrørsla skulle ynskja seg, men det er uansett eit viktig steg i rett retning.

Ungdomane var engasjerte og fleire stilte spørsmål undervegs.

Avslutningsvis informerte Kjell Sverre Aasheim om fordelene ein har ved å vera organisert i ei tariffbunden verksemd, til dømes AFP, forsikringar, fødselpermisjon, feriepengar, og ikkje minst at i verksemder med tariffavtale, er lønsnivået gjennomsnitteleg høgare. Dei fleste kjenner til dette, men det er uansett viktig å informere om dette jamleg slik at ein har det friskt i minne dei gongane ein måtte lura på kvifor ein er organisert.

Njord: I samtale med Ronny Ormseth frå Kværner i midten

Medlemsmøte Stord

Av Remi Unnvik

Fagforeningen vokser

På halvårsmøtet fredag 26.10.18 ble Roger Nese fra M. Thunestvedt AS, Roger Johansen fra Havyard Ship Technology AS og Vegard Rundereim fra Sønnico AS Avd Bergen trukket ut som vinnere i Fagforeningens årlige vervekonkurranse. De heldige vinnere sammen med de 83 andre ververne fortjener en stor takk for deres bidrag til Fagforeningens gode medlemsvekst i løpet av det siste året. Fagforeningen hadde ved årets start 3069 medlemmer og har i skrivende stund passert 3200 medlemmer for første gang i historien. Dette er en svært gledelig utvikling som vi må jobbe knallhardt for at skal fortsette for vi har et betydelig potensial til medlemsvekst innenfor egne organiserte bedrifter, men også innenfor de uorganiserte bedriftene. Medlemsvekst gir økt påvirkningskraft for Fagforeningen, både internt i fagbevegelsen og eksternt ut mot arbeidsgiverne. Jobben med å få organisert flest mulig arbeidstakere og tegne flest mulig tariffavtaler innenfor elektrobransjen må alle fagforeningens medlemmer sitte høyt på dagsorden. Det er i de bransjer der det er høy organisasjonsgrad og høy tariffavtaledekning det også er best lønnsutvikling, og hvor arbeidstakerne har størst innflytelse på sin egen arbeidshverdag. Tariffavtalen sikrer oss en rekke goder og den gir oss rett til å velge tillitsvalgte blant medlemmene. Den gir oss rett til forhandlinger og drøftelser med bedriftens ledelse og dermed en unik mulighet til å være med å bidra til bedriftens utvikling. Gjennom vårt medlemskap kan vi utøve innflytelse på politiske beslutninger som har betydning for våre egne og andres liv. En slik viktig sak som vi nå står midt oppe i er kampen for en bedre Obligatorisk tjenestepensjonsordning. Der det nå kreves en lovendring der vi vil ha OTP fra første krone. Gode pensjonsordninger har alltid vært en av Fagforeningens og EL og IT Forbundets viktigste kampsaker, og vi har således vært en viktig bidragsyter til at dette også er en av fagbevegelsens prioriterte saker. Styrking og forsvar av Arbeidsmiljøloven er en annen viktig aktuell politisk sak der vi gjennom vårt medlemskap har vært med og presse frem betydelige skjerpelser rundt innleiebestemmelsene i loven. Disse endringene skal tre i kraft fra årsskiftet 2019. Det blir derfor viktig at både vi og hele fagbevegelsen styrker seg gjennom høyere organisasjonsgrad og tariffavtaledekning, slik at vi også i årene som kommer kan være med å utvikle arbeidslivet og dermed også våre egne liv i en positiv retning!

Under ser dere en av sidene fra Powerpoint presentasjonen vi i Fagforeningen bruker for å vise den betydelige forskjellen det er på rettighetene dine med og uten tariffavtale.

Seniortur

Seniorenes vårtur ble i år som noen ganger før gjennomført som en 2 dagers tur.

Turen ble lagt til områder som vi ikke tidligere har besøkt og i innhold/form heller ikke har brukt å ferdes i. Vi startet turen med hurtigbåten, Bergen / Selje i absolutt max.vær, sol.varme og vindstille, 5- timer i kanskje en av de flotteste kystperler som finnes i verden. Fascinerende tur i trange sund og med hastighet i ca. 65 km/h, herlig. Vi passerte/stoppet på steder som Askvoll, Florø, Bremanger, og Måløy.

Turen fra Selje fortsatte med buss, lunsj i restaurant Furubua ute på Stadtlandet derfra videre via Åheim, Bryggja, Nordfjordeid, Hornindalsvannet, Stryn og til Loen hvor vi "benket oss for natten". Før vi avsluttet dagen besøkte en del av oss den nye banen
" Loen Lift" opp på fjellet 1010 meter o/h, kjempetur og i bare "skjorteermene".

Dag 2 kjører vi ut Nordfjord, Utvik, Utvikfjellet til Byrkjelo med en kort stopp hos Baker-Jon før turen gikk videre til Jølster, Astruptunet hvor vi ble guidet av daglig leder som på et folkelig vis og med "glimt i øyet" ga oss godt innblikk i kunstneren, familie mannen og den gode nabo i bygden sitt liv og levnet. Mye fin kunst i alle rom. Vi fortsatte turen videre til Viksdalen i Gaular til Gaularfjellet og den nye oppførte utkikksplassen for en stopp hvor naturomgivelsene er et skue, kjempeflott. Deretter ned til en herlig middag på Kviknes Hotel i Balestrand. Her fikk vi også en liten kikk inn på det nyetablerte Turist Historiske Museum som ligger vegg i vegg med Hotelet. Dette er nok et lengre besøk verdig og som vi håper vi kan komme tilbake til. Turen videre gikk over Vik, Vikafjellet, Voss og til Bergen. En uforglemmelig tur i et utrolig flott vær.

Legger til noen bilder fra hist og her og som forteller sitt.

Av Egil Jensen

Førstereis på landstyre i EL og IT

Av Bjarne Trondsen

Som tillitsvalgt har eg merka at vegen er kort, frå å vere klubbleiar i ei konsernavdeling med ca 40 montørar og lærlingar, til brått å vere representant for fagforeninga sine omlag 3000 medlem i Hordaland, Sogn og Fjordane. Dette har tidlegare ført meg til både landsmøte, og landstariffkonferanser. I landstyresamanheng, så er eg vararepresentant. Ikkje fast inventar med andre ord, og samstundes sjangse for å verte utkalla på kort varsel. Slik var det denne gongen, eit forfall meldte seg mandag ved lunsjtid, og onsdag morgon var det møtestart, i det som er høgste myndigheit i EL og IT forbundet mellom landsmøta.

Møtet vart halde på Scandic Ambassadeur i Drammen, 13.-14.juni. Jan Olav Andersen opna møtet med å vise støtte til heismontørane i Orona, som då var i streik for tariffavtale. Det vart og halde ein kort apell frå nokre av dei streikande. Vidare vart det trekt fram endringane i reglement rundt bemanningsbransjen, og at Nelfo i samarbeid med EL og IT hadde forfatta brev til almenngjøringsnemnda i forhold til almenngjering av Landsoverenskomsten (LOK). Jan Olav streka og under at han er klar for ny periode som leiar for forbundet, når landsmøtet kjem til våren.

MyMeet

I dette landstyremøtet var vi prøvekaninar for eit nytt digitalt møtesystem, Mymeet, som LO sjølv har utvikla. Systemet er nettbasert, og gjev ei grei oversikt over møtet, der ein ber om ordet, legg inn forslag, kan lese saksdokument og gjennomføre avstemming. Dette vart til tider ein prøvelse for dirigentbordet, som besto av Sandra Åberg Kristiansen, og Torbjørn Sundal. Sekretærar var Geir Wamstad og Heidi Lie. Møtesystemet er tenkt brukt på landsmøtet 2019, så det var viktig å få ein storskala gjennomgang for å luke ut problem.

Møteleiarane losa møtet gjennom sakene på dagsorden, rekneskap og årsmelding vart presentert og diskutert.

FAFO-rapport om tilstanden i elektrobransjen.

Jan Henrik Larsen innleia kort, før ordet vart gjeve vidare til Rolf Andersen, ein av forfattarane av raporten. Han tok føre seg funna i rapporten, som viste til vekst i sysselsettinga i elektrobransjen, og ei grei lønnsutvikling. Vandring inn og ut av bransjen var og eit tema, det viser seg at det er større lekkasje til andre bransjar frå elektro, enn veksten frå andre bransjar. Tidlegare har det blitt sendt ut ei spørjeundersøking til tillitsvalgte innan LOK, med spørsmål om deira bedrifter er med på å rekne på offentlege anbod, om dei får tildelt anbud, og korleis dei løyser bemanningsbehovet til desse oppdraga. Tilsvarande spørsmål var stilt via telefon til bedriftene. Det viste seg at svært mange vinn fram i kamp om offentlege anbud, og for ein stor del vert det gjennomført med eigne tilsette. Når det er aktuelt med innleige, ser ein at det er nokonlunde jamt fordelt mellom innleige frå bemanningsbyrå og andre produksjonsbedrifter.

Konsernbedrifter.

Vidare var det sak frå Arbeidsutvalget i EL og IT (AU) framlagt av Odd Helge Reppe, på innkrevingsrutiner av kontigent frå konsernbedrifter. Bravida vart trekt fram som eksempel, med 1150 medlem, 29 ulike trekkodar, og 11 kontoar hjå EL og IT som det skal inn på. Ein forventa ein sterk redusert tidsbruk dersom ein gjekk over til ei sentral, felles innkreving frå dei 8-9 konserna det var snakk om. Det ville vere totalt sett enklare å fordele pengane internt imellom forbund/distrikt og fagforeningar, meinte han. Fleire tok ordet til saka, mellom anna Atle Rasmussen, som påpeikte at saka var for dårleg framlagt i forkant av møtet, og likt med mange andre på talarstolen ønskte han at dei lokale ledda framleis skulle ha denne kontrollen sjølve. Det heile endte med at Reppe på vegne av AU, trekte forslaget.

Tillitsvalgtåret

2019 har blitt utpeikt til å vere tillitsvalgtåret, med spesielt fokus på dei tillitsvalgte sin situasjon. Monica Derbakk orienterte og innleia, formålet er å auke fokuset på innsatsen og kampen dei lokale tillitsvalgte står i. Kva små og store saker dei har oppnådd suksess i, og utfordringar dei tillitsvalgte møter i kvardagen. HR har blitt eit populært begrep hjå blårussen, og vert frå organiserte sin ståstad sett på som ei lære for å utnytte splitt og hersk teknikk ovanfor tilsette. Gjerne kamuflert, slik at det er vanskeleg å kjenne igjen momenta før ein er fanga inn i det. Eit av kursa Derbakk trekte fram spesielt, var innan HR, slik at den tillitsvalgte skal kunne kjenne igjen prinsippa når dei dukkar opp, og dermed møte det i ein tidleg fase. Mange tok ordet til saka, mellom anna Sandra Åberg Kristiansen, som minte om at å vere tillitsvalgt fort kunne vere ei upopulær rolle, der ein kunne bli sjefens syndebukk ovenafor dei andre tilsette, fordi ein "sto på krava, og ein prisa seg ut". Eystein Garberg advarte mot å samtidig gjere det til eit valgkampstunt i fylkesog kommunevalget i 2019.

Trøndelagsaka.

Jan Olav orienterte kort om saka som handlar om kva fagforening dei LOK-organiserte i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) skal tilhøyre. Han minte om at det er fleire ulike modellar i EL og IT for tilknytning mellom klubb og forbund. LOK sin modell er via lokal

fagforening om slik finnast, men det er og til dømes modellar med landsdekkande klubbar. Når det gjeld NTE, så er det ein konsernklubb, med fleire ulike tariffavtalar. Han avrunda med å be om respekt for at det er ulike former for tilknytning, og at det har vore naudsynt å ha det slik.

ACER, nettleige og effekttariff

EU sitt energidirektiv ACER har vore ivrig debattert i media i løpet av vinter og vår. Til Landstyret var Per Sanderud frå Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE), og Christian Rynning-Tønnesen frå Statkraft inviterte for å innleie til debatt om temaet. Mellom anna drog Sanderud fram nytteverdien i utanlandskablar. Europeiske varmebaserte kraftverk har ein mykje tregare reguleringsprosess, og klarar ikkje å følge optimalt med på svingingane i forbruk gjennom døgnet. Norsk vasskraft har hurtig respons, og er dermed egna til å kjapt levere effekt etter behov. På natt, vil det gjerne vere eit overskot av kraft på den sentraleuropeiske marknaden, og straumpris deretter. Denne billege straumen gjer vi oss nytte av i Noreg på natt, både kraftkrevande industri, og til å pumpe vatn tilbake til høgareliggande magasin for ny produksjon neste dag, til høgare straumpris. Det er forventa auke i straumforbruk i Noreg, mellom anna grunna elektrifisering av Nordsjøen, og kraftkrevande datasenter. Noreg har i dag omlag 70% av energibehovet dekt elektrisk, medan målsettinga i EU er 20%. Når det gjeld innføring av effekttariff, vert det vurdert til i dei aller fleste tilfelle å redusere kostnaden for dei private hushaldningane. I løpet av eit år, kan det vere så lite som 33 timar med maksbelastning over 90% av kapasitet. Likevel, må nettet byggast ut til å klare å handtere denne effekttoppen. Å bygge nett for ein kort effekttopp er kostbart, og ein kostnad som vil bli påført kundane til sjuande og sist. Dersom ein med insentiv som effektprising klarar å jamne ut forbruket, får ein redusert desse toppane og unngår kostbare utbyggingar.

Christian Rynning-Tønnesen innleia med at det no er billigare å bygge ut vindkraft i Noreg, og solkraft i til dømes India,

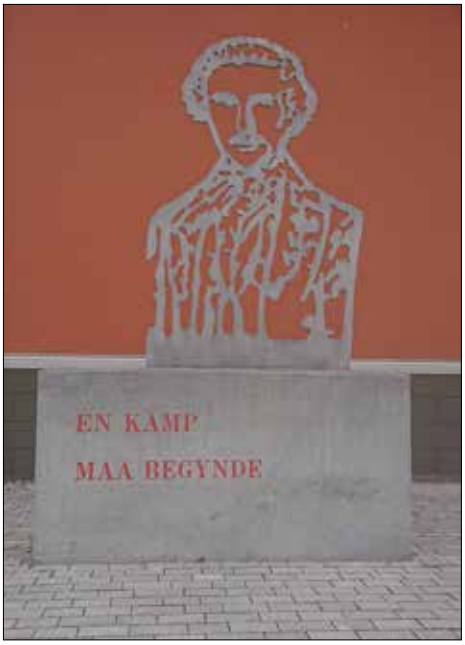

Marcus Thrane-monumentet, til minne om Thrane som startet den første arbeiderforening i Noreg, 27.desember 1848

enn å bygge ut kolkraftverk. Med dette viste han til utviklinga som pågår, der fornybare energikjelder no er på frammarsj. Største auken er forventa innan solkraft. Framleis ligg det an til å vere overskot av kraft i den norske marknaden, og følgeleg lågare prisar enn europeisk marknad. Utanlandskablar vil påvirke dette, prisen jamnar seg ut med 1-2 øre/kWh pr kabel i drift. ACER ser han som positivt for Noreg, det formaliserer koordingeringa mellom landa på energi. Det viktige er å vere bevisst på å forsvare og bevare norske interresser i samarbeidet.

Til debatt tok Atle Rasmussen ordet, og påpeika at ved bruk av biobasert energi, er det viktig at det vert henta frå overskotsmasse frå andre produkt. Ein kvar produksjon av biomasse vil ellers gå på kostnad av regnskog, eller mogleg matproduserande areal. Han stilte og spørsmål ved konsekvensen av å drenere myrlandskap ved etablering av vindmølleparkar, då dette frigjer CO^2 som har vore magasinert i myra.

Tariffoppgjer 2018

Bjørn Fornes orienterte om årets tariffoppgjer. Ramma var satt til 2,8%, og fokus var tungt på pensjon, reise, kost og losji. Som kjent på LOK-sida vart oppgjeret den eine krona i frå LO-NHO forhandlingane, samt 30øre frå forbundsvist. Energisektoren auka 20 øre, samt minstelønnsauke på 5%. LO-Virke, og Spekter del A kom ut likt med LO-NHO. Etterpå kom ein inn på praktisk gjennomføring av avstemming og informasjon, og problematikken med ulike registreringar av det enkelte medlems tilknytning til bedriftslokasjon ved varsling av streikeuttak. Debatten gjekk ivrig, mange teikna seg.

MeToo

I media siste året har temaet MeToo vore ein gjengangar. Monica Derbakk innleia om forbundet sitt arbeid for å innarbeide retningslinjer på seksuell trakasering. Slik trakasering er eit arbeidsmiljøproblem ein må ta på alvor, og det har ulike former. Fleire tok til ordet, og fortalte om eigenopplevde episoder.

Serviceprosjektet

Forbundet har dei tre siste åra køyrt ei eiga vervekampanje mot IKT-bransjen. Vidar Hennum innleia om Geir Aasen sitt arbeid, som har bestått i ulike former for samlingar, med og utan aktivt fokus på verving. Det er noko vanskeleg å talfeste kor mange som har blitt medlem direkte grunna denne satsinga, men ein reknar 670 nye medlem pr juni 2018, samt 2 nye tariffavtalar for å vere resultatet.

Atle Rasmussen, leder for Elektroarbeidernes Fagforening

PENSJONSTAPERNE: Ungdom, lærlinger og midlertidig ansatte blir de store pensjons-taperne.

Av Nils Gunnar Knutsen

Kampen om en bedre tjenestepensjon

En kamp som allerede kan være tapt på forhånd etter Knut Arild Hareides tap over høyresiden i KrF.

Et viktig krav i årets tariffoppgjør mellom LO og NHO i privat sektor var en forbedring av obligatorisk tjeneste pensjonen (OTP). Dessverre var dette punktet det eneste vi ikke fikk noe på i tariffoppgjøret, men det kommer til å bli en av høstens store kampsaker på Stortinget.

I 2006 ble det pålagt fra myndigheten side at alle virksomheter i privat sektor ble pålagt å spare pensjon for sine ansatte. Det finnes i dag tre typer tjeneste pensjonsordninger: Ytelsespensjon, innskuddspensjon og hybridpensjon. Tidligere var det ytelsespensjonen som var den vanligste. Da avtalt man at pensjonen skulle være på et bestemt nivå, for eksempel 66 prosent av lønna. Da hadde arbeidsgiveren all risiko. Hvis lønna gikk opp eller avkastningen på kapitale gikk ned, eller folketrygden ble svekket måtte bedriften skyte inn mer penger for å komme opp til avtalt nivå. Siden den gang har de fleste eierne skjøvet risikoen over på de ansatte og gått over til innskuddspensjon. Minimum i OTP er 2 prosent av lønn og mange bedrifter velger bare å betale inn minimum. Hva som kommer ut i andre enden blir pensjonistens problem.

I dag må du tjene 1G (96.883), du må ha en stillingsandel på 20 prosent, et arbeidsforhold som varer minst 12 måneder og du må være fylt 20 år.

Kravet i årets tariffoppgjør var å ha rett til pensjonsopptjening fra første krone og første time, for alle stillingsandeler og fra 13 år. I tillegg at arbeidstakere skal få pensjon for arbeidsforhold med varighet kortere enn 12 måneder. Som tidligere nevnt fikk vi ikke noe på det.

Derfor har Arbeiderpartiet og SV fremmet dette forslaget på Stortinget, og håpet er at både KrF og Senterpartiet støtter forslaget som skal behandles til høsten, for da har vi flertall. Så langt har regjeringen (Høyre, FrP og Venstre) vært tause i denne saken, noe jeg regner med de fortsatt kommer til å være. Tror heller ikke de kommer til å støtte dette forslaget da vennene i NHO også er i mot. Raushet når det gjelder arbeidslivspolitikk har aldri vært denne regjeringens varemerke, blant annet kan jeg nevne svekking av Arbeidsmiljøloven og mye annet.

En oppmykning av denne loven vil ha betydning for mange. I følge tall fra Finans Norge mangler over en million personer pensjon fra første krone. Ungdom er en gruppe som den store pensjonstaperen, det gjelder levealdersjustering og OTP. De begynner gjerne å ta deltidsjobber noen år før de blir 20 år, eller de begynner i lære. Oppmykningen vil også ha stor betydning personer med lav stillingsbrøk. En annen gruppe som ikke er så mye nevnt er de midlertidige ansatte og prosjektansatte med hyppige skifter av arbeidsgiver. Disse kommer kanskje ikke i den sum (96 000 883) hos de respektive arbeidsgivere som forventes for at OTP skal slå inn.

Vi gleder oss til høsten, dette blir en spennende kamp! Dessverre ser vi nå på grunn av at høyrekreftene i KrF vant maktkampen i partiet, og vil diskutere et regjeringssamarbeid med Høyre, FrP og Venstre – og vi er avhengig av støtte fra KrF for å få flertall for dette. Derfor kan denne kampen være tapt.

Av Nils Gunnar Knutsen

LOs olje- og gasskonferanse 2018 i Bergen

Stor aktivitet i Nordsjøen i dag, men avhengig av nye funn for å opprettholde Norge som en oljenasjon. -Det er viktig med nye funn for å opprettholde den aktiviteten vi har sa Frode Alfheim, leder olje- og gassutvalg under åpningen av Los olje- og gasskonferanse i Bergen.

Kjell-Børge-Freiberg, olje og- energiminister fra Frp sa under sin innledning 170 000 mennesker har denne næringen som sin arbeidsplass. - Vi trenger mer olje og gass for og dekke energibehovet i 2040 sammen med en stor vekst av vind og solenergi. Vi skal nå klimamålet med gass i stedet for kull. Norge er verdensledende innenfor olje- og gassteknologi. Det er stor aktivitet i dag og norsk sokkel har en lys fremtid, men trenger nye leteområder. Når Johan Castberg og Johan Sverdrup er ferdig er det ingen store prosjekter, sa han.

Bente Nyland fra Oljedirektoratet sa at i dag har vi 82 produserende felt. Leteaktiviteten har tatt seg opp og det er gjort åtte nye funn. Stort potensial for mer oljeutvinning. Vedlikehold er viktig på installasjonene slik at de kan stå lengst mulig. Store muligheter i Barentshavet. Gass blir mer og mer viktig grunnet at den erstatter kull som brukes i mange andre land.

- Forutsetning for levende lokalsamfunn er arbeidsplasser. Vi må videreutvikle de vi har og vi må hele tiden jakte på nye, sa LO-leder Hans Christian Gabrielsen. Robuste lønnsomme, seriøse bedrifter i privat sektor er forutsetningen for sysselsetting i offentlig sektor. Forutsetningen for levende lokalsamfunn er arbeidsplasser. Vi må heller ikke reversere permitteringsordningen som vi har i dag, den tabben må vi ikke gjøre en gang til.

Arne Sigve Nylund i Equinor, sa at vi må endre for å være konkurransedyktige. Aldri har det vært høyere aktivitet på sokkelen enn nå. - Det er gledelig at norske leverandører har vunne oppdrag i konkurranse med utenlandske aktører. Vi har 30 prosjekter på gang, men må forbedre sikkerheten og få mer effektiv produksjon.

Trond Løvstakken stilte spørsmål til Karl Petter Løken, Kværner om brakkeforhold og rotasjonsordninger på Stord.

EL og IT representanter

Espen Barth Eide, Arbeiderpartiet sa at olje og gass blir en viktig inntektskilde i fremtiden, men må ha flere ben å stå på. – Vi må prøve å redusere utslipp der man kan med blant annet elektrifisering. Når det gjelder EØS diskusjonen vil jeg bli alvorlig bekymret hvis vi trekker oss ut, sa han. Mohammad Afsal fra Fellesforbundet, viktig med gode kontrakter, gode rammevilkår, og trivsel. Går utover sikkerheten hvis bedriftene og arbeiderne ikke har det. Opplever at partsamarbeidet som godt, men sliter på topart arena på lokalt nivå. De fleste installasjonene har blitt

eldre, og vedlikeholdet har blitt dårligere, og kampanje basert.

Lill Heidi Bakkerud, Industri Energi understrekte at hvis folk føler trygghet og partsamarbeidet fungerer skikkelig så klarer man å finne gode løsninger i olje- og gassbransjen. Bakkerud påpeker at en forutsetning for partssamarbeidet er faste ansettelser og at folk er organisert. Det er selve grunnfjellet i denne modellen. Samtidig er dette viktig i forhold til bransjens omdømme, sier hun.

Avslutning ved Frode Alfheim kl. 12.10

EL og IT gjengen

folksomt på konferansen

Merkefest

Merkefest i Bergen

Merkefest for 25,40, og 50 års medlemskap vart tradisjonelt gjennomført i fagforeinga sine lokale i Kalfaret. Dette er den eine av dei to årlege merkefestane, den andre skjer på Stord for å dekke dei som høyrer til der. At sentrale personer frå EL og IT forbundet kjem for å dele ut merke, er vanleg. Noko meir uvanleg, er at det i år er to sentrale med medlemskap frå vår fagforeining som skal motta merke på lik linje med andre jubilantar. Forbundsleiar Jan Olav Andersen, og forbundssekretær Jan Henrik Larsen mottok sine 40-års diplom og merke frå LO.

Atle Rasmussen ønskte velkomen til middag og fest, for dei i alt 23 frammøtte jubilantane. Etter at god julemat og drikke var fortært, samlast ein til kaker, kaffi og utdeling.

Jan Olav var ved ulike anledningar innom fleire moment ved å vere organisert. Det er ikkje sjølvsagt at vår fagforeining skal vere den største i landet på vårt tariffområde. Om ein ser kva folketal det er i området til Oslo og Akershus, skulle

Jubilantane Øystein Skansen, Ole-Øyvind Ness, Jonny Fjellstad

ein tru den skal vere størst. Men slik er det ikkje, og det syner at fagrørsla står sterkt i våre fylke på vestlandet. Han retta ein stor takk til kvar enkelt, og minna om at eit valg om å stå utanfor eit

organisert arbeidsliv, krev at ikkje alle gjer det same valget som ein sjølv. At alle får det same uansett, fell igjennom dersom det vert så få organiserte at ein tariffavtale fell vekk, eller det vert for få medlem bak forhandlingskrav. Jan Olav sette og stor pris på å treffe medlem i forbundet på denne måten. Eit av privilegia ved å vere organisert, er at ein er i sin fulle rett til å vere ueinig i kva sentralt forbund måtte meine, om det so er i ein direkte samtale med Jan Olav sjølv. Men, har ein valgt å stå utanfor det organiserte liv, så har ein heller ikkje klagerett. Og rettane ein elles har i arbeidslivet, har ikkje kome av seg sjølv. Historisk, så er det i år 100 år sidan danninga av eige forbund for elektrikarar. Det var ikkje utan dramatikk, elektrikarar var ein del av Jern og metall. Demokratiske forsøk på å danne eige forbund, vann ikkje fram. Ei utbrytargruppe tok likevel grep, og etter ein lengre kamp vart det eit eige forbund, som til sist leia fram til dagens EL og IT forbund. Vi kjenner det som eit forbund som er opptatt av sterk fagutdanning, trygge arbeidsplassar, og tryggleik for forbrukaren av elektrisitet.

40-årsjubilantar:
Jubilantane Terje Olav Høysæther,Karl Simonsvik,Jan Styve, Jan Henrik Larsen, Per Steinar Eglaugstad,Jan Olav Andersen,Thorbjørn Øvrebø,Magne Røssland,Johnny Romarheim,Magne Torleif Sture,Øystein Grov, Stein Hagesæter, Svein Haukeland, Jon Snilstveit, Bjørn Sigmund Sandvik

50-årsjubilantar:
Birger Magne Sæbø, Jakob Namtvedt, Vigleik Solvang, Olaf Skjerdal, Arvid Magne Kleven

Fagforeningsleder Atle Rasmussen deler ut 40-års diplom og merke fra LO til EL og IT Forbundets leder Jan Olav Andersen og forbundssekretær Jan Henrik Larsen.

ALLE JUBILANTENE SAMLET: Birger Magne Sæbø,Vigleik Solvang,Jakob Namtvedt,Olaf Skjerdal,Jan Henrik Larsen, Atle Rasmussen, Terje Olav Høysæther, Jan Styve (framfor), Ole-Øyvind Ness (bak),Arvid Magne Kleven,Magne Røssland,Thorbjørn Øvrebø(lite synleg bak),Per Steinar Eglaugstad,Johnny Romarheim, Jonny Fjellstad,Jan Olav Andersen, Stein Hagesæter, Jon Snilstveit, Svein Haukeland, Magne Torleif Sture, Øystein Grov, Øystein Skansen, Karl Simonsvik, Bjørn Sigmund Sandvik

B Returadresse:
Kalfarvei 71
5022 Bergen

posten DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
NOREG P.P. PORTO BETALT

Styret:

Leiar
Atle Rasmussen
Administrasjonen

Nestleiar
Sigurd Sævareid
Kværner, Stord

Sekretær
Øyvind Grindheim
Bilfinger, Svelgen

Kasserer
Øyvind Landsvik
Caverion, Bergen

Styremedlem
Heidi Lie,
Bravida,
Bergen

Styremedlem
Karsten Bøe
Aibel, Bg

Styremedlem
Tina Kleppe
Ottesen
Sønnico, Bergen

Styremedlem
Roger Nese
M. Thunestvedt,
Bergen

Styremedlem
Magnus Tveit
Hamre
Ungdoms-
representant

1. Varamedlem
Karsten Eriksen
Electro Automation
Austevoll

2. Varamedlem
Bjarne Trondsen
Bravida, Førde

3. Varamedlem
Rune Myntevik
Helland Elektro,
Lindås

4. Varamedlem
Ann Olene Boge
Eltel Networks,
Hordaland Sogn
og Fjordane

5. Varamedlem
Vegar Moe
Apply TB,
Sunnhordland

Administrasjonen Bergen

Kalfarvei 71, 5022 Bergen
Telefon
55 55 36 60

Organisa-
sjonssekretær
Remi Unnvik

Organisasjons-
sekretær
Åge
Blummenfelt

Kontorse-
kretær
Vigdis Røyrvik

Kontor-
sekretær
Le Hang
Nguyen

Kontorsekretær
Katarzyna
Roginska

Administrasjonen Stord

Hamnegata 18
Postboks 495, 5403 STORD
Telefon
55 55 36 60

Kontorsekretær
Elin Risnes

Organisasjons-
sekretær
Kjell Sverre
Aasheim

Studieutval

Leiar	Kjell Sverre Aasheim	Organisasjonssekretær
Medlem	Åge Blummenfelt	Organisasjonssekretær
"	Eivind Skjerdal	Caverion, Nordfjordeid
"	Heidi Lie	Bravida, Bergen
"	Christoffer Rafdal	Kværner, Stord
"	Rune Myntevik	Helland Elektro, Ostereidet
"	Roger Nese	M. Thunestvedt, Bergen

Fagutdanningsutval

Leiar	Roger Nese	M. Thunestvedt, Bergen
Medlem	Fredrik Grytdal	Bravida, Bergen
"	Åge Blummenfelt	Organisasjonssekretær (ny)
"	Jon Kristian Viken	Caverion, Bergen
"	Tina Kleppe Ottesen	Sønnico, Bergen
"	Magnus Tveit Hamre	Caverion, Bergen
"	Kolbjørn Lygre	Bravida, Bergen

Skips- og oljeutval

Leiar	Karsten Bøe	Aibel Bergen (ny som leiar)
Medlem	Trond Karlsen	Aker, Bergen
"	Sigurd Sævareid	Kværner, Stord
"	Christer Wiik Nilsen	Voith, Mongstad
"	Atle Rasmussen	Administrasjonen
"	Terje Høysæther	Maritim Elektro, Kvam
"	Lars Christian Solheim	Aibel, Bergen
"	Ove Andre Bogstein	Aker, Bergen
"	Nils Gunnar Knutsen	Aibel, Bergen

Mediautval

Leiar	Åge Blummenfelt	Organisasjonssekretær
Medlem	Nils Gunnar Knutsen	Aibel Bergen
"	Bjarne Trondsen	Bravida, Førde
"	Alexander Kjelby	Caverion Bergen (ny)
"	Inge Øpstad	Kværner Stord
"	Geir Gjestad	Bravida Bergen
"	Vegar Moe	TB Stord
"	Jon-Inge Skogseth	Frøland & Noss Elektro (ny)

Tariffutvalet

Leiar	Øyvind Landsvik	Caverion, Bergen
Medlem	Øyvind Grindheim	Bilfinger, Svelgen
"	Geir Gjestad	Bravida Bergen
"	Arild Grimstad	M. Thunestvedt, Bergen
"	Stig Morten Villanger	Bravida, Bergen
"	Andreas Nielsen	Knut Knutsen, Bergen
"	Preben Voltersvik	Caverion Bergen

Montørjentene

Leiar	Heidi Lie	Bravida, Bergen
Medlem	Tina Kleppe Ottesen	Sønnico, Bergen
"	Henriette Thorsen	Apply Rig & Modules
"	Kari Åsheim	Kværner Stord (ny)
"	Kristin Thomesen	Caverion Bergen (ny)

Revisor- og kontrollkomite

Repr.	Kjell-Ove Ege	Bravida, Bergen
Vararep.	Arild Grimstad	Thunestvedt, Bergen
Rep.	Inge Øpstad	Kværner, Stord
Vararep.	Bjørn Fidjeland	Aker, Bergen

For andre verv: Se www.efbergen.no

ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR TIL OPPGAVE Å ORGANISERE ANSATTE I ELEKTROBRANSJEN I PRIVAT SEKTOR I BERGEN, HORDALAND OG SOGN OG FJORDANE. ELEKTROARBEIDERENES FAGFORENING HAR OVER 3200 MEDLEMMER OG ER TILSLUTTET LO GJENNOM EL&IT FORBUNDET.

ELog IT Forbundet

ISSN 0804-3973